HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

Bugün 6 SAYFA

PAZARTESİ 30 EYLÜL 1940 ☆ YIL: 23 * SAYI: 8163

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Dokuzuncu tertib kuponlarımızın neşrine birkaç güne kadar başlıyoruz

Bugünkü dünya buhranı içinde Türkiyenin kuvvetli durumu hakkında

Mebuslarımız yer yer konferanslar veriyor

Ankara mebusu Mümtaz Ökmen diyor ki:

En mükemmel bir dereceye yükselen ordunun başında

Büyük asker İnönü var!

Denizli, 29 (A.A.) — Cumhuriyet halk partisi umumî idare heyeti âzasından Ankara mebusu Mümtaz Ökmen Denizli halkevi salonunda vali, parti müfettişi, garnizon komutanı, hükûmet parti ve diğer teşekküllere mensup zevat ile vilâyete bağlı kazalardan gelen heyetler ve seçkin bir halk kütlesi huzurunda dün gece, dünyanın içinde bulunduğu buhran ve Türkiyenin bu vaziyet karşısındaki kuvvetli durumu hakkında bir konferans vermiştir.

Hatip konferansında Cumhuriyet hükûmetinin hâdiseleri daha evvelden görerek, millî menfaatin icabettirdiği bütün tedbirleri aldığını, kahramanlığına bütün dünyanın hayran olduğu ordunun son senelerde teçhizat itibariyle dahi en mükemmel bir dereceye yükseldiğini ve Türk milletinin büyük baş, büyük asker Millî Şef İsmet İnönünün etrafında ve emrinde yurt müdafaası için her türlü fedakârlığı yapmağa âmade olduğunu müttehit ve bunun için mütecanis bir halde hazır bulunduğunu tebarüz ettirmiştir.

(Devamı 2 incide)

Mihver devletlerinin düşündükleri yeni nizam

Yazan: *ASIM US*

Almanya, İtalya ve Japonya arasında aktedilen askeri, iktısadi ve siyasi ittifakın Avrupaya taallûk eden en mühim gayesi bu kıtayı yeni baştan organize etmektir. Bu maksat Almanya ve İtalya bakımından ittifakın yegâne hedefini teşkil ediyor.

İngiltere ile devam eden harbin ne vakit sona ereceği belli olmadığı için iki totaliter devlet bir kere Avrupada ve Afrikada kendileri için hayat sahası telâkki ettikleri memleketleri itaat altına almak istiyorlar. Güzellikle olmazsa zorla bu memlektlerin umumi idarelerine ya doğrudan doğruya, yahut dolayısile müessir olmağa çalışıyorlar.

Bir kere bu maksat hasıl olursa Almanya ve İtalya iki suretle istifade temin edeceklerdir:

1 — Yeni bir nizam altına aldıkları memleketlerden istedikleri kadar gıda maddeleri ve ilk madde almak.

2 — Yeni nizama giren memleketlerin hudutlarını ve idarelerini Avrupada mevcut olan bütün devletlere — tabii olarak Sovyetler Birliği de dahil olmak üzere — kabul ettirmek.

3 — Bundan sonra bir taraftan İngiltere ile harbe devam etmek, diğer taraftan İngiliz milletine karşı: "İngiliz hükûmeti Avrupanın yeni nizamını nasıl bir hak ve salâhiyet ile reddediyor. İngiliz milletinin daha ziyade harbe devam etmesi mantıksız değil midir?" diyerek tahrikât yapmağa imkân bulabilmek.

Almanya ile İtalyanın bu maksadı tahakkuk ettirebilmeleri için her şeyden evvel Akdenizde İngiliz donanmasının hâkimiyetine nihayet vermek lâzımdır. Bu da bir taraftan Mısırı istilâ ederek Süveyş kanalını, diğer taraftan Cebelüttarık boğazını kapatmakla mümkün olabilir.

Onun için İtalyan askerleri Libya hududundan Mısır çöllerine girmiştir. Fakat İtalyanlar Mısırda Sollum ile Sidi Barrani mevkilerini işgal ettikten sonra durdular. Şimdiki halde bu duruşun sebebi pek iyi anlaşılmıyor: Belki işgal olunan yerleri tahkim etmek için, belki de İskenderiye ve Kahire istikametinde ilerlemeğe mevcut hazırlıklarını kâfi görmeyerek noksanlarını tamamlamak için. Yalnız bu arada davet üzerine Berline gitmiş olan İspanya dahiliye nazırı Serrano Suner'in bir türlü Berlinden ayrılamadığını, on günden fazla bir zamandanberi orada mütemadi müzakerelerle meşgul olduğunu görüyoruz. Bundan da Hitlerin İspanyayı İngiltere aleyhine harbe girmek, yahut Cebelüttarık istikametinde İspanya topraklarından Alman askerlerine yol vermek için tazyik ettiğini hissediyoruz.

Eğer Libya hududundan Sidi Barrani'ye kadar giden İtalyan kuvvetlerinin burada takılıp kalmaları Cebelüttarık boğazının İngiliz donanmasına kapanmasını ve buradan şimali Afrika yolları ile kendilerine yardım gelmesini beklemek için ise İtalyanların Akdeniz yollarından ve havadan Mısır seferini besleyecek surette askerî nakliyat yapamadıkları meydana çıkmış olur. Bu da Mısırın istilâsı ve İngiliz donanmasının Akdenizden çıkarılması öyle kolay bir iş olmadığını gösterir.

Mısırın istilâsına ve Süveyş ile Cebelüttarık boğazının totaliter devletlerin kontrolleri altına alınmasına bağlı olan Avrupada yeni nizamın tatbiki meselesine gelince, istiklâllerine bağlı olan en küçük memleketler bile bunu seve seve kabul etmiyeceklerdir. Ancak önüne durulamaz bir cebir önünde istemiyerek boyun eğenler olacaktır. Tuna komisyonu hakkındaki Sovyet notası misali göstermiştir ki Sovyetler Birliği dahi bu yeni nizam denilen şeyi gözleri kapalı olarak tasdik etmiyecektir.

İngiltere ve Amerikaya gelince, yüz milyonlarca nüfustan mürekkep büyük bir âlem olan bu memleketlerle anlaşmadıkça ve bilhassa İngiltere ile harp hali devam ettikçe mihver devletlerinin kendi aralarında verdikleri kararları cebren eski dünya milletlerine kabul ettirmiş olsalar bile yine muvakkat mahiyette kalacaktır.

Vekillerimizin tetkikleri

Adapazarı, 29 (A.A.) — Tütün mıntakalarında tetkikata çıkan İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz Gerede, Bolu ve Düzcede tetkikler yapmış ve Kocaeliye geçerek Hendekte tetkikatta bulunduktan sonra bugün saat 14 de şehrimize kelmişlerdir.

Vekil, vali tarafından Hendekte karşılanmış ve şehrimizde de kaza erkânı, belediye reisi, emniyet âmiri, inhisarlar memurları ve sair zevat tarafından selâmlanmıştır. Parti binasında kısa bir istirahatten sonra, vekil inhisarların tütün pedolarını gezmiş ve inhisarlar dairesini ziyaret etmiştir.

Saat 16 da otomomiller şehrimizden İzmite hareket eden vekil, seyahatinin İzmitten sonra Bilecik, Bursa, Balıkesir ve Manisaya kadar devam edip tetkiklerde bulunacağını bildirmiştir.

Vekile inhisarlar tütün işleri müdürü ve arkadaşları refakat etmektedirler. Valimiz vekille beraber İzmite dönmüştür.

Giresun, 29 (A.A.) — Hopaya gitmekte olan İktısat Vekili Hüsnü Çakır, Cumhuriyet vapuru ile limanımıza gelmiştir. Vali ve parti reisi ile bir çok vilâyet erkânı vapura giderek vekili selâmlamışlar ve vapurun hareketine kadar memleket işleri hakkında görüşmüşlerdir.

Kara Ali güreş antrenörü Pellinen'e bir dakikada yenildi

Tekirdağlı Hüseyin de Bağdatlı güreşçiyi yendi

Kara Ali (Yazısı 6 ncıda)

Dünkü lik maçlarında

Galatasaray Fenerbahçe 1-1 berabere kaldı

Beşiktaş Altıntuğu 3-0 yendi

Dünkü Galatasaray - Fenerbahçe ve Veja - Topkapı maçlarından iki enstantane (Yazısı 5 incide)

Amerikan gazeteleri "Yakında harbe gireceğiz,, diyorlar

Sovyet matbuatı hiçbir tefsirde bulunmuyor

Nevyork, 29 (A.A.) — Amerikan gazeteleri, İtalyan - Alman - Japon anlaşması hakkında tefsirlerine revam etmektedir.

Nevyork Herald Tribune diyor ki:

Bu darbe, pek muhtemel olarak, intihap edilmiş olan zamanında yapılmıştır. Bu darbe, İngiltereyi, Polonya, Belçika ve Fransa gibi çabuk ezmek hakkındaki plânların muvaffakiyetsizliğe uğramasını, Alman efkârı umumiyesi önünde karşılamağa matuf bulunmaktadır. Bu pakt, Amerika Birleşik devletlerinin İngiltereye yardımına engel olmağı ve bu üç milletin sahibine, haklara ve menfaatlere bakmadan arzu ettikleri veyahut ihtiyaç duydukları her şeyi alabilmeleri felsefesini bir diplomasi realitesi haline getirmeği istihdaf etmektedir. *(Devamı 2 incide)*

Vaşington tayyare meydanının temeli atıldı

Vaşington, 29 (A.A.) — Yeni Vaşongton tayyare meydanı inşaatının temel taşının konması merasiminde, yüzlerce tayyare bu meydan üzerinde uçuşlar yaparken bir nutuk söyleyen Reisicumhur Ruzvelt demiştir ki:

Bu yüzlerce Amerikan tayyaresinin Amerikan motörlerinin gürültüsü, herhangi bir hücuma karşı bizleri mukavemet edecek bir vaziyete koyacak olan deniz, kara ve hava müdafaamızı teşkilâtlandırmak azmimizi haykırıyor. Bu motör gürülüleri, yakında elde edeceğimiz kuvveti temsil ediyor. Bu, demokrasinin bir nevi sinirin, yapabileceği ve fiiliyatta yaptığı şayanı memnuniyet bir ihtirazdır.

Ruzvelt, bilâhara sözlerine şöyle devam etmiştir:

Bugün, pilot lisansını hamil 50 bin genç Amerikalı mevcuttur ve bu pilotların miktarı, her ay iki bin fazlalaşmaktadır. Bunların hepsi askerî polit değildir. Fakat Vaşington zamanındaki çiftçiler nasıl hemen piyade avcısı olmuşlarsa, bunlar da hemen askerî pilot olmağa hazırdırlar.

Alman tayyarelerinin dünkü faaliyeti az oldu

İstilâ üsleri müthiş surette bombalanıyor

Londra, 29 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Dün gece, gece yarısından beri, İngiltere üzerinde üç düşman bombardıman tayyaresi düşürülmüştür. *(Devamı 2 incide)*

İngiltereye verilen Amerika muhripleri

Bir İngiliz limanına geldi

Londra, 29 (A.A.) — Amerika Birleşik devletleri tarafından İngiltereye devredilen torpido muhriplerinden mürekkep ilk filotilla, bir İngiliz limanına varmıştır. Bu münasebtle hiç bir merasim yapılmamıştır. Bir büyük deniz tayyaresi, yolun büyük bir kısmında bu gemilere refakat etmiş ve gemiler, hiç bir hâdise çıkmadan doklara girerken de liman üzerinde uçmuştur.

Gelen torpido muhripleri, 1200 tonilâtoluktur ve "W" ve "V" İngiliz torpido muhriplerinin hemen hemen aynı eslehayı hamildir. Bu torpido muhriplerinin sürati 35 mildir ve hepsinde 4 pusluk toplar, 21 pusluk torpil kovanları ve 3 pusluk bir hava dafi topu vardır.

İngiliz yüksek deniz mahfillerine göre istilâ tehlikesi kış gelmekle kalmış değildir

İngiliz donanması müteyakkız vaziyettedir

Londra, 29 (A.A.) — Röyterin deniz muhabiri bildiriyor:

Yüksek deniz mahfillerinin fikrine göre, istilâ tehlikesi, sonbahar ve kışın gelmesi ile muhakkak surette ortadan kalkmamaktadır. Fil hakika denizciler, denizin muvakkat bir zaman için sakin olacağı mevsim safhaları bulunduğunu bilirler. Bununla beraber burada şu cihet tebarüz ettirilmektedir ki istilâ teşebbüsünü geçiktirmekle Almanlar, eğer İngilizleri gafil avlamak istiyorlarsa, ciddî surette hayal inkisarına uğrayacaklardır. Çünkü bahriye, müteyakkız vaziyetini bir dakika bile gevşetmemekte azmetmiş bulunmaktadır.

Manştaki Fransız limanlarında hazırlıklara devam edilmesi keyfiyeti, istilâ teşebbüsünün daima imkân dairesinde bulunduğunu gösteren diğer bir sebep olarak telâkki edilmektedir. Filhakika, bu hazırlıklara, yalnız İngiliz bombardıman tayyarelerinin bir kısmını daha mühim hedeflerden çevirmeğe matuf bir teşebbüs sayılabilmek için lüzumundan fazla daimî bir tarzda devam edilmiştir.

Kısa sütunlar:

Bir rica

Yazan: **Fazıl Ahmed Aykaç**

Süleyman Nazif merhuma sormuşlar:

— Üstat, görmüyor musunuz: Florinalı Nâzım Bey, sizin eserlerinize kendi imzasını koyuyor! Bu nasıl olur?

Nazif gülmüş ve şu cevabı vermiş:

— Bunda teessüf edilecek şey yok; asıl felâket, kendi eserlerine benim imzamı koyarsa çıkacak!

Hikâyeyi sebepsiz anlatmadım. Bazı lûtfkâr arkadaşların, benim fikrim ve sözüm diye şahsıma atfettikleri mülâhazaları okudukça Sülayman Nazifin bir (galatı meşhur) olan felâket kelimesine neden başvurduğunu iyice anlıyorum!

Doğrusu şaşılacak şey; bir çok yazı muhitimizde irfan ve incelik gibi zekâ iffeti denilen değerli (hasise) de ne korkunç kesada uğramış! Hiç şüphe yok; herkes herkesin fikrini tenkide haklıdır. Lâkin iptida tenkit edilecek sözü, olduğu gibi, yani hiç bir kalpazan (tağşişine) uğratmadan doğruca söylemek şartile! Yoksa ukalâlık etmek isteyen herhangi bilgi yoksulu, eline geçen bir cümleyi satacak yer bulabilmek için, sıkılmadan başkasının fikrini tahrif ederse, yaptığı şey, zarafet değil, bir nevi... (Haydi sahtekârlık demiyelim!) elçabukluğu olur!

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

Hâdiseler arasında

Dikkatli olalım!

Macarca intişar eden Mai Nap gazetesi son Halife Abdülmecit ile Osmanlı tahtı üzerinde hâlâ hak iddia eden Abdülkadir arasında son günlerde bir karşılaşma vukua geldiğini ve bu karşılaşmada Türkiyede hilâfet nüfuzunun yeniden tesisi meselesi ile Mısır ve Irak'ın bu hususta ki iddiaları gözden geçirildiğini yazmıştır.

Macar gazetesinin verdiği bu haber Osmanlı imparatorluğunun inkırazında büyük mesuliyetleri olan hilâfet ve saltanat döküntülerinin şurada, burada hâlâ Türk miletinin mukaderatına suikast icrası ile meşgul olduklarına bir delildir. Hiç şüphesiz bu suikastta bir takım ecnebî kuvetlerin kendilerile birlik oldukları da tahmin olunabilir.

Fakat gayesi Türk milleti arasında tefrika çıkararak memleketin ecnebî nüfuz ve istilâsı altına düşmesine yardım etmekten başka bir maksada matuf olmayan bu türlü teşebüslerin faydasız olduğunu takdir etmek için sadece millî mücadele senelerini hatırlamak kâfidir.

Bu münasebetle Hikmet Bayurun evvelki günkü konferansını tekrar hatırlatmak isteriz: Hakikaten Manisa meb'usunun çok haklı olarak söylediği gibi büyük şehirlerin maneviyatı millî müdafaa noktasından en mühim bir istinat noktasıdır. Eskiden kaleleri içinden fethetmek için harp hileleri şimdi milletleri içinden yıkmak için yapılan propaganda vasıtalarıdır. Fakat Türk milleti ve Türk efkârumumiyesi gerek ideoloji şeklinde olsun, gerek başka şekillere ve kıyafetlere bürünsün bu türlü propaganda silâhlarından müteessir olmaz; bilâkis bu silâhların düşman elinde görünmesi millî vicdanın mukavemetini arttırır.

Büyük Asya - Küçük Asya

Alman - İtalyan - Japon ittifak muahedesinin 2 inci madesinde büyük Asya hayat sahası olarak Japonyaya verilmiştir. Elkesesinden develer kurban etmek yolunda hediye edilen Asya kıt'asına "büyük" san'atinin ilâve edilmesi dikkate değer bir noktadır. Zira Japonya Büyük Asya vaat edilince "Küçük Asya" yani Türk miletinin vatanı olan "Anadolu" istisna edilmiş oluyor. Bilmiyoruz, bu istisnadan dolayı Türkler tarafından mihver devletlerine teşekkür etmek lâzım gelir mi?!! A.

Ben bir şeye kırmızı demişim. Buna itiraz edenleri hürmetle dinlerim. Fakat "Sen yeşil dedin ve hata ettin!" diye bir ses işittiğim zaman, bana bunu söyliyenin ya kafasında bir (doltonizm) hastalığı, yahut vicdanında tam bir körlük bulunduğuna hükmetmem tabiidir. Şu sebeple beni ihtarlarile irşat etmek lütfunu esirgemeyen inayetli kalemlerden bir ricada bulunacağım. Madem ki fikir namına bir hayır işlemek niyetindedirler. Böyle güzel bir arzuya kendilerini hakkı göstermek için başkasının sözünü değiştirmek gibi çirkin bir hareketi ilâve etmekten kaçınsınlar. O vakit bu arkadaşların alkışlayacağımız meziyetleri eksilmek şöyle dursun, bilâkis artmış olur. Çünkü düşüncelerine iştirak etmesek bile, dürüst ve hak tanır zekâlarına hürmet etmeği kendimize borç sayarız. Evet; ben de yıllardır dil sadeliğinden bahsediyorum; ben de bu davada elimden geldiği kadar yazı yazdım. Fakat otuz senedenberi manzum, mensur ve ilmi, edebi karalayabildiğim şeyler meydandadır. Ben hiç bir zaman dil sadeliğini, kafa basitliği ve lügat fukaralığı manasına almadım. Hep te aksini iddia ettim ve galiba 1908 tarihindenberi hiç bir kalem sahibi türkçenin eski, yeni bütün kalıplarına benden fazla itina göstermedi!

Bugünün bazı münekkitlerine bakıyorum ve görüyorum ki şimdi anlamağa başladıkları bazı hususlar daha otuz sene evvel mektep sıralarında öğrenmeleri lâzım gelen şeylerdi. Eğer o vakit bunları öğrenememişlerse kabahat kendilerinin! Çünkü zekâsı, zevki ve gayreti olanlar meseleyi daha o zaman halletmiştiler!

Bir çok mevzuda olduğu gibi fikir zeminlerinde de şunu farkediyoruz: Verdiğimiz hükümlerde en çok susan unsur aklımızla bilgimiz oluyor. Durmadan söyliyense, hemen daima cehlimiz ve kinimiz! Müsaade edilsin de bir müddet şunlara yer değiştirtelim olmaz mı?

Fazıl Ahmed AYKAÇ

Paraşütçüler Kayseride

Malatya, 29 (A.A.) — Şehrimizde bulunan hava kurumu tayyarecileri tarafından Millî Şef'in merhum pederlerinin mezarlarına dün bir çelenk konulmuştur. Merasimde vali Fahri Özen, komutan, mebuslarımız, parti, belediye, halkevi reisleri, askerî ve mülki erkân hazır bulunmuşlardır.

Belediye reisi Doktor Cafer Özelçi, merhumun hayatı hakkında gençlere izahat vermiş ve hatıralarını yâd etmiştir.

Tayyarecilerimiz bu sabah şehrimizden ayrılmışlardır.

Kayseri, 29 (A.A.) — Türk hava kurumu tayyarecileriyle paraşütçüleri bugün saat 9.30 da Malatyadan buraya gelmişler ve meydanda mülki ve askerî memurin ile kalabalık bir halk kütlesi tarafından karşılanmışlardır.

Urlada

100 göçmen evi yapılacak

İzmir, 29 (A.A.) — Urla kasabasında yangın sahasında evvelce inşası kararlaşmış ve bilâhara vazgeçilmiş olan yüz göçmen evinin süratle inşa ettirilerek orada iskân görmüş göçmenlere tevzii vilâyete bildirilmiştir. Bundan başka Torbalı, Menemen, Foça ve Bergama kazalarında evvelce yerleştirilmiş fakat arazi tevziatından istifade edememiş göçmenlere arazi tevzii için de tetkiklere başlanmıştır. Bu suretle arazi tevziatından istifade etmemiş göçmen bırakılmamasına ve bu işin kısa zamanda intacına çalışılmaktadır.

Antakyada pasif korunma tecrübesi

Antakya, 28 (Hususi) — Şehrimizde ikinci pasif korunma tecrübesi ilkteşrinin birinci salı günü yapılacaktır. O gün saat 17 de canavar düdüğünün çalmasile tehlike işareti verilmiş olacak, halk sığınaklara ve siperlere gidecektir. Alârm yarım saat kadar sürecektir.

Dahiliye Vekili Edirneden geldi

Bikaç gün evvel Tekirdağına giden Dahiliye Vekilimiz Faik Öztrak evvelki gün Keşan - Uzunköprü yoliyle Edirneye gitmiş, Halkevinde tetkiklerde bulunmuş, halkla görüşmüştür. Vekil dün sabah Edirneden hareket etmiş, akşam şehrimize gelmiştir.

Romanyada

Nezaretlerin ekserisinde 10 sene zarfında

29 defa nazır değişmiş

Bükreş, 29 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Resmî bir tebliğde eski kral Karolün 10 sene süren idaresi esnasında siyasî faaliyetin istikrar ve devamlılık ruhundan ari olduğu kaydedilmektedir. Bu tebliğe göre on sene zarfında 390 nazır, 213 müsteşar değişmiştir. Nezartlerin ekserisi bu müddet zarfında 27 ilâ 29 defa adam değiştirmiş, 30 harbiye nazırı gelmiş geçmiştir.

Bükreş, 29 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Dahiliye nezaretinin bir tebliğine göre, eski rejime mensup 14 şahsiyet, "Halkın galeyanına karşı muhafaza etmek ve gizli faaliyetlerine bir nihayet vermek maksadı ile ve aleyhlerine bir adlî tahkikat açılmış bulunması sebebile,, mecburî ikamete memur edilmişlerdir.

Bu şahsiyetler arasında ezcümle, sabık başvekil general Argetiyano, sabık jandarma kumandanı general Bengliu, sabık genel kurmay başkanı general Tzenescu, sabık Bükreş polis müdürü general Marinescu, sabık adliye nazırı Oliamandi, sabık Straja-Tzarii kumandanı Sidorovici, sabık nazırlardan Gelmegeanu, sabık propaganda nazır muavini Titeanu, gazeteci Petrescu ve saire vardır.

Amerika yakında harbe girecektir

(Baş tarafı 1 incide)

Herald Tribune'ün askerî muharriri binbaşı Eliot diyor ki:

Birlikte çalışacak Amerika Birleşik devletleri ve İngiltere, yeni mihveri kırabilirler. Fakat tecrübe ve yarım tedbirler caiz değildir.

Los Angeles Nevs diyor ki:

Paktın birinci neticesi, esasen çok ilerlemiş bulunan bir İngiliz - Amerikan ittifakının teşkilini çabuklaştırmak olacaktır.

Şikago Daly Nevs diyor ki:

Zannımıza göre, bu paktın imzası, kendisinden yapması beklenen tesirin aksini hasıl edecektir. Amerikan milleti, kolayca korkutulmaz. Şimdiden Amerikan milleti, süratle harp haline giriyor. Buna intizaren, İngiltereye ve Çine yardım ediyoruz ve bu yardımımıza devam edeceğiz.

Saint - Louis Globe Demokrat, diyor ki:

Bu pakt, muhakkak bir surette Amerika Birleşik devletleri aleyhine müteveccihtir. Totaliter milletlerin bu ittifakına şaşmamalıdır. bu milletin hepsi, cebir ve şiddetle kanlı istilâlar yapmakta ve hürriyetin bulunduğu her yerde insanların hürriyetini imhaya çalışmaktadır. Amerika Birleşik devletleri, İngilterenin bu totaliter gengesterlerin sahilleri ile Amerika Birleşik devletleri arasında bulunduğunu biliyor ve bundan dolayı, İngiltereye olan yardımlarını azaltmıyacaktır.

Nevyork Post diyor ki:

İngiltereye yardımımızı iki misline çıkarmaklığımız, Çine yardımımızı, yeni istikrazlarla fazlalaştırmaklığımız ve Japonya ile bütün münasebetlerimizi kesmekliğimiz lâzımdır. Amerikan kültürü tehlikededir. Vakit geç olmadan süratle hareket edelim.

Nevyork Telgraffe diyor ki:

Harbe doğru artık yürümüyoruz, koşuyoruz. O derece süratle koşuyoruz ki yolumuzdaki telgraf direklerini artık göremiyoruz.

Nihayet, Nevyork Herald Tribune, başka bir makalesinde şöyle diyor:

Amerika Birleşik devletleri, yakında harbe girecektir.

JAPON GAZETELERİ DİYORLAR

Tokyo, 29 (A.A.) — Cumartesi günü çıkan bütün Japon gazeteleri, üç taraflı pakt hakkındaki tefsirlerinde, bu paktın Amerika Birleşik devletlerine müteveccih bulunduğunu sarih surette bildirmektedir.

Yomiuri Şimbun gazetesi diyor ki:

Bu pakt, Amerika Birleşik devletlerinin iki Okyanustaki müstakbel faaliyetine karşı bir frendir.

Nişi-Nişi gazetesi, İngilterenin mağlûbiyeti ihtimalini nazarı dikkate alarak diyor ki:

Bu takdirde dahi, bu pakt devletleri, uzun bir mücadelede bulunmak mecburiyetindedirler. Çünkü Amerika Birleşik devletleri, muhakkak surette mücadeleye devam edecektir.

Hoşi Şimbun gazetesi ise, bu paktın, Japonyanın Avrupa harbine karışması bahsinde iptidaî bir tedbir teşkil ettiğini düşünmenin hata olacağını söylemekle iktifa eylemektedir

İNGİLİZ MATBUATI ENDİŞELİ DEĞİL

Londra, 29 (A.A.) — Röyter Ajansının diplomatik muhabiri yazıyor:

İngiliz gazeteleri yeni Alman - İtalyan - Japon paktına çok geniş bir yer ayırmış olmakla beraber, pakt hiç bir endişe veya telâş hasıl etmemiştir. Vakıalar bitaraf bir surette kayd ve mihver devletlerindeki akisler de bitaraf memleketlerdeki akisler gibi neşredilmektedir.

Umumî fikir paktın vaziyeti aşağı yukarı değiştirmediği merkezindedir. İngiltere için, bu pakt Avrupa harbi şartlarını mahsüs derecede müteessir etmiyecektir.

Bununla beraber, bir veya iki nokta müsbet bir şekilde cesaret verici'dir: Amerikayı korkutmak teşebbüsünün Amerika siyasetine en küçük bir tesiri bile olamıyacağını ve Amerikanın kendine çizdiği yolu hiç inhiraf etmeden takip edeceğini bildiren Amerikan matbuatının hattı hareketi ve Tokyonun daha az şevk ve heyecan göstermesine mukabil Berlin ve Romada paktın mübalâgalı bir tantana ile karşılanmış olması. Bu tantanada batıda Alman ve doğuda İtalyan harekâtındaki muvaffakiyetinden mahrumiyeti unuttur mak arzusu aşikâr olarak görülmektedir.

Nihayet meçhul ve çok mühim bir unsur vardır ki o da Sovyetler Birliğinin hattı hareketidir. Sovyet matbuatı şimdiye kadar von Ribentrop diplomasisinin bu son zuhurunun hasıl ettiği intiba hakkında hiç bir işarette bulunmamıştır: Mesele hakkında tam bir sükût muhafaza edilmektedir.

PAKTI HAZIRLAYAN KİM?

Tokyo, 29 (A.A.) — Domei Ajansına göre, von Ribentrop'un delegesi ve itimatlı adamı Stahmer, üç taraflı paktın akdinde büyük rol oynamıştır.

Stahmer, bir müddet Moskovada kaldıktan sonra, Sibirya tarikile 7 Eylûlde Tokyoya gelmiştir. Stahmer'in Tokyoyu bu ziyareti, pakt hakkında ilk istimzacı yapan Japon hariciye nazırı Matsuokaya von Ribentropun cevabını teşkil ediyordu. Stahmer, Tokyoya varınca, görüşmelere başlanmış ve müzakereler, 16 Eylûlde aktedilen ve yedi buçuk saat süren kabine toplantısından sonra müsbet sahaya girmiştir. Nihayet 19 Eylûlde imparatorun riyasetinde toplanan büyük konferans da bu ittifak lehine kararını vermiştir.

İstilâ üsleri müthiş surette bombalanıyor

(Baş tarafı 1 incide)

Bu sabah, düşman faaliyeti, münferit tayyarelerle yapılmış bazı hücumlara inhisar etmiştir. Taymis mansabında bazı noktalara, cenup sahilinde iki şehir ve bir köye, Londra civarındaki kontluklarda bir köye bir kaç bomba düşmüştür. Pek az hasar olmuştur. Yaralı ve ölü miktarı da pek azdır.

Londra, 29 (A.A.) — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği:

Londra, İngilterenin cenubu şarkî mıntakası, Mersy Nehri ve merkezî İngilterenin şark kısmı cihetleri, dün gece, düşman bombardıman tayyarelerinin hücumuna maruz kalmıştır.

Diğer mıntakalarda münferit noktalara bir kaç bomba düşmüş ise de hiç bir hasar ve hiç bir telefat olmamıştır.

İngilterenin cenubu şarkisinde, düşman, hücumlarını ekseriyetle Londranın cenup ve garbına, Londra civarındaki kontluklar mıntakasına ve payitahtın cenup ve garbindaki mıntakalara teksif etmiştir. Bir miktar yangın çıkmış, fakat süratle söndürülmüştür. Hasar, ekseriyeti itibarile, evlere ve mağazalara inhisar etmiştir. Bir kaç ölü vardır.

Mersy nehri boyunca, hücumlar, son hücumlardan daha az şiddetli olmuştur. Bir kaç ev hasara uğramış ise de hiç bir ölü yoktur.

Merkezî İngilterenin şarkında, kır mıntakalarına yüksek kuvvette infilâk bombaları ve yangın bombaları atılmıştır. Hasar, hafiftir. Hiç bir ölü yoktur.

Berlin, 29 (A.A.) — D.N.B.:

İngiliz tayyareleri, bu gece yeniden Almanya üzerinde uçuşlar yapmışlardır. Bir kaç bombardıman tayyaresi, Berline yaklaşmışlardır. Hava dafi bataryalarının ateşi ile karşılanan bu tayyareler Berlinin baraj mıntakasına daha varmadan ve bombalarını atamadan geri dönmeğe mecbur edilmişlerdir. Bir İngiliz tayyaresi, hava dafi bataryaları tarafından düşürülmüştür.

Londra, 29 (A.A.) — Bu sabah Londrada bildirildiğine göre, İngiliz hava kuvvetleri, cumartesiyi pazara bağlayan gece, düşman işgali altındaki arazideki istilâ limanlarını şiddtli hücumlara maruz bulundurmuştur. Fena havaya rağmen, İngiliz bombardıman tayyarelerinden bir miktarı Berline varmıştır.

Londra, 29 (A.A.) — Röyter:

Salâhiyettar İngiliz mahfillerinden öğrenildiğine göre, 26 eylûlde nihayete eren hafta zarfında, İngiliz hava kuvvetleri, yedi gün mütemadiyen, gece ve gündüz, Almanya arazisi ile Alman işgali altındaki araziye hücumlar yapmışlardır.

Bu mütemadî taarruzlar esnasında bombardıman edilen esaslı hedefler arasında, ezcümle, Şarnhorst zırhlısının pek yanına düşen bombalarla hasara uğratıldığı ve diğer iki harp gemisinin tam isabetlere tabi tutulduğu Kiel kanalı, Berlin civarında Tempelhof tayyare meydanı, istihsali bilhassa orduya giden Siemens-Kalske elektrik malzemesi fabrikaları, Almanyanın garp hududundan 500 kilometre mesafede Frankfurt Amderoder civarında Finkenherd elektrik fabrikası, Berlindeki ekser fabrikalara lüzumlu elektrik enerjisini veren Friedrichfeld elektrik tevzi merkezi ve tranformatörü, Dortmund-Ems kanalı ve su bendi vardır.

Sahil limanlarına ve müdafaa tertibatına ceman 58, kanallara 5, demiryolu iltisak noktaları ile eşya istasyonlarına 25, fabrikalara 8, hava meydanlarına ve deniz tayyareleri üslerine 9, umumî hizmetler mümesseselerine 7 hücum yapılmıştır.

Bu hücumlar esnasında, yalnız 9 İngiliz tayyaresi kaybedilmiş ve katî surette bilinmek üzere asgari üç tayyare düşürülmüştür.

İNGİLİZ HAVA VE EMNİYET NEZARETLERİNİN TEBLİĞİ

Londra, 29 (A.A.) — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği:

Düşmanın İngiltere üzerindeki faaliyeti, dün, üç esaslı hareketten ibaret bulunmuştur.

Dün sabah erken saatlerde ve öğleden biraz sonra, düşman tayyare grupları, cenubu şarkî sahillerini geçmişler ve Londraya varmağa teşebbüs etmişlerdir. Bu düşman grupları, büyük avcı grup larımız tarafından hücuma uğramış ve dağıtılmıştır.

Bu hücumların birincisinde, bazı düşman tayyareleri Londranın şarkına kadar girmişlerdir. Az miktarda bomba atılmıştır. Hasar pek azdır. Yaralı ve ölü miktarı da azdır.

İkinci hücumda, hiç bir düşman tayyaresi Londraya varmağa muvaffak olamamıştır. Fakat cenup sahili üzerinde bir şehre bir çok bombalar atılmıştır. Burada bir çok evler hasara uğramıştır. Yaralı ve ölü yoktur.

Öğleden sonra, diğer bir düşman grupu, Portsmut mıntakasına valaşmıştır. Bu grupa, avcılarımız tarafından derhal hücum edilmiş ve düşman tayyareleri geri püskürtülmüştür. Bombalar atıldığı hakkında haber yoktur.

Bütün bu hücumlar esnasında düşman kuvvetleri, ekseriyeti itibarile muharebe tayyarelerinden teşekkül etmekte idi. Bu sebepten dolayı vukua gelen muharebeler, tamamile avcı tayyareleri muharebeleri olmuştur. Bu ana kadar alınan raporlara göre, altı düşman tayyaresi muhakkak surette düşürülmüştür. Yedi avcı tayyaremiz kayıptır.

ALMAN TEBLİĞİ

Berlin, 29 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği.

28 Eylûl günü ve 28/29 eylûl gecesi, hava kuvvetlerimizin mukabelebilmisil hücumları, bilhassa Londrayı, Liverpol'u ve cenubî İngilteredle diğer limanları hedef ittihaz etmişlerdir. Londrada, Silverton ve Gravesend doklarına, Tibury doklarına, Taymis kavsine, ve Esat-İndia doklarına ciddî hasarlar iras edilmiştir.

Skoçyanın şark sahilleri açıklarında, her birisi takriben altı bin tonilâtoluk ve kuvvetli muhafaza altında bir kafile içinde seyreden iki vapura bomba ile hücum edilmiş ve iki vapur batırılmıştır.

Gündüz hücumları esnasında. Londra üzerinde bir çok noktalarda şiddetli hava muharebeleri olmuş ve bu muharebeler bize büyük muvaffakiyetler kazandırmıştır.

İngiliz hava kuvvetleri, bilhassa Almanyanın garp ve cenubu garbî hudut mıntakalarına karşı gece hücumları yapmıştır. Berlin civarına kadar gelen birkaç İngiliz tayyaresi, Berlin banliyösüne varmadan hava dafi bataryalarının ateşi ile geri dönmeğe mecbur edilmiştir.

Garbî ve cenubu garbî Almanyada, düşman, bir çok noktalar üzerine bombalar atmış. Fakat kayda değer hasarı mucip olmamıştır.

"Epirdeki muhayyel cinayetler,,

Atina Ajansının bir tekzibi

Atina, 29 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor:

Stefani Ajansı, Epir'de müslümanlara karşı sözde yapılmış olan cinayetler hakkında Arnavut "Tomori,, gazetesinin neşrettiği Romanın yeni bir faslını iktibas eylemiştir.

Atina Ajansı, Tomori'nin hayalinde yarattığı üç "cinayet,, hakkında aşağıdaki tavzihleri vermeğe salâhiyettardır:

Birinci "kurban,, Klobahari köyünden Nazar Recep, mevcut olmıyan bir şahsiyettir ve bu köyde, bir müslümanın diğer bir müslümanı para ihtilâfları dolayısiyle öldürdüğü 1928 senesindenberi hiç bir cinayet vukua gelmemiştir.

İkinci (Kurban) Paramiria'lı Rıza Kali, hakikatte mevcut bir şahsiyettir ve halen tam sıhhatte olarak köyünde bulunmaktadır.

Üçüncü (kurban) Karpnara köyünden hoca Cemal, mevcut olmıyan bir şahsiyettir ve bu köyde, bir müslümanın namus sebebi ile karısını öldürdüğü 1932 senesindenberi hiç bir katil vakası olmamışrır. Şu cihetı ilâve edelim ki bu köyde 1903 senesine kadar filhakika hoca Cemal isminde bir şahıs yaşamıştır. Fakat bu şahıs da 1909 senesinde tabii ölümü ile ölmüştür.

Besarabyadan Almanyaya dönecek Alman mültecileri için

Belgratta bir kamp kuruldu

Belgrad, 29 (A.A.) — Röyter:

Alman - Sovyet anlaşması hükümlerine göre Almanyaya sevkedilmek üzere 140 Alman mültecisinden mürekkep ilk kafile Besarabyadan buraya gelmiştir.

Birkaç saat önce Yugoslavya başvekili Zvetkoviç ile hariciye nazırı Markoviç mülteciler için istirahat mahalli olarak inşa edilmiş olan büyük kampı ziyaret etmişlerdir. Hükûmet âzası da kampa resmî ziyaret yapmışlardır. Gençlik teşkilâtı nazırı kampta bir nutuk vererek kampın ihdasında âmil olan fikir ve ruha karşı hayranlığını bildirmiş ve Yugoslavlara bunu taklit etmelerini tavsiye eylemiştir.

Yugoslav askerî mahfilleri bu kampı şüphe ile karşılamakta ve bunun büyük bir sevkulceyş ehemmiyetini haiz bir noktada yapılmış olmasından dolayı endişe göstermektedirler.

Romanyanın bütün paktları mefsuh imiş!

Bükreş, 2. (A.A.) — Stefani:

Romen gazeteleri, bu sabahki nüshalarında, Romen hariciye nazırı B. Sturza'nın D.N.B. Ajansına yaptığı beyanatı, büyük başlıklar altında neşredilmektedir.

Bu beyanatı tefsir eden siyasî mahfillerde teyid edildiğine göre, Romanya ile demokrasi devletleri arasında mevcut bütün paktlar ve Romanyanın Balkan Antantı ile bütün taahhütleri, bugün mefsuh telâkki olunabilir.

Mebuslarımızın konferansları

(Baş tarafı 1 incide)

Edirne, 29 (A.A.) — İnhitap dairesini gezmekte olan Edirne mebusları kaza ve köylerdeki tetkikatlarını ikmal etmiş ve Edirneya dönmüşlerdir.

TOKAT MEBUSLARI ZİLEDE

Zile, 29 (A.A.) — Vilâyetimiz mebusları parti müfettişi Zihni Orhan ve valimiz İzzettin Çağparla birlikte evvelki gün Tokattan buraya gelmişler ve halkevinde köylü ve kasabalılarla temas ederek dilekleri dinlemişlerdir, bu toplantılardan sonra halkevi önünde parti müfettişi bugünkü harp karşısında memleketimizin vaziyeti ve hükûmetimizin siyaseti hakkında bir konuşma yapmış ve misafirlerimiz akşam şehrimizden ayrılmışlardır.

SİNOPTA

Sinop, 29 (A.A.) — Mebuslarımızdan Yusuf Kemal ile Cemil Atay, Hulûsi Oruçoğlu ve Cemal Aliş şehrimize gelerek halkla temaslara başlamışlardır. Mebuslarımız bu temaslarında geçen parti kongrelerinde tesbit edilen halk dileklerinden intaç edilenlerle şimdiden sonra yapılacak işleri izah eylemişlerdir.

ELMALI HALKEVİNDE

Elmalı, 29 (A.A.) — İntihap dairelerinde tetkik ve temaslarda bulunmakta olan mebuslarımız dün buraya gelmişler ve halkevinde yapılan bir toplantıda kazamız halkı ile hasbihallerde bulunmuşlardır.

Mebuslar bu toplantı esnasında harman, arazi tevzii, iskân ve yol işleri üzerinde görüşmelerde bulunmuşlar ve dilekleri tesbit eylemişlerdir.

CEVDET KERİMİN KONFERANSI

Eleşkirt, 29 (A.A.) — Sinop mebusu Cevdet Kerim İncedayı ile parti müfettişi doktor Vehbi Demir dün buraya gelmişler ve halkevinde yapılan toplantıda kazalar halkı ile umumî ihtiyaçlar üzerinde görüşmelerde bulunarak dilekleri tesbit eylemişlerdir.

Cevdet Kerim İncedayı bu toplantıdan bilistifade söylediği bir nutukta bugünkü ahval ve bugünkü şerait karşısında Türkiyenin durumu ve Türk milletinin Millî Şef İnönü etrafında teşkil etmekte olduğu sarsılmaz birliği bir defa daha tebarüz ettirmiş ve umumî yurt işleri üzerinde halkı tenvir eylemiştir.

İşaretler:

Çocuk ve İstiklâl marşı

Sabahın sekizi, sisli bir ufuk içinde çocuk selerile gözlerimi açtım, bir çinko levhaya çarpan yağmur taneleri gibi devam eden gürültü kayıtsız, şartsız coşan bir neşe idi. Bu neşenin önünde herkes susuyor, yalnız çocukların taze hançerelerinden fırlayan ve taze hava dalgaları resmeden sesten oklar fırlıyordu. Kurşuni kesif göl geler arasında yüzleri yarı belli mahlûkların kımıldanışını ayak patırtıları tamamlıyordu.

Onlar koştular, bağırıştılar; gözlerini taze feryatların bir tirbuşon gibi açtığı yaşlı bir adam penceresini açtı onlara seslendi. Fakat taze boyna gem vurulmaz çocukluk çağı bu ses karşısında sadece gürültünün temposunu artırdı.

Bir ihtiyar kadın onları susturmak için evinin kapısından çıktı, avaz avaz feryatlar etti. Fakat hayata yeni başlayanla hayatı sona eren arasında bir anlaşma yapılamadı.

Ses, şarkı, feryat, ayak patırtısı, bir köşeden bir köşeye fırlatılan taş parçaları hızını artıra artıra devam etti. Bu güzel ve kendinden başkasını dinlemiyen çağın manzarası karşısında sokak aralarında dolaşan bu hayatiyete kızmadım ama bu afacanlık hakkında da hayranlık duymadım.

Onların toz, toprak bulanmış yüzlerine dikkat ettim, kendilerini sükûta davet edenleri aslâ hatırlayamıyorlardı. O kadar kendi çağlarının havasına dalmışlardı. Bir an aklıma geldi:

"— Acaba hep böyle mi idik? Hepimiz kendi çağımızın haricindekileri yokmuş mu sayardık!

Sabahın sisli havası içinde ses müthişti, sükûta davet edenlerin aldıkları cevaplar sadece gürültü idi.

Saat sekiz buçuktu. Birdenbire gürültüler kesildi.

Çocuklara ne oldu diye pencereden başımı çıkardım. sekiz çocuk, hepsi de hazırol vaziyetinde idiler. Radyo İstiklâl Marşını çalıyordu.

* * *

Yirmi senelik Cumhuriyet şuurunun manasını bana sekiz çocuğun İstiklâl Marşını dinleyişleri kadar hangi levha izah edebilir?

Ruhunda bu disiplini kuran bir çocuk kütlesi, yani vatandaş ham maddesi bulan milletin niçin yaşadığını, niçin yaşıyacağını artık neden sormalıdır?

Türk inkılâp davasına çocuk cephesinden bakmak insana daha büyük ümit ve neşe veriyor.

Türk istiklâlini kurtaranlar, Türk hayatını hürriyete kavuşturanlar artık müsterih olabilirler. Ruhunda bu kadar hassas bir disiplin kurmaya muktedir olan insanlara sahip olan memleket önünde bayrak dikmesi mukadder bir tepeden başka bir şey saymaz.

SADRİ ERTEM

Poliste:

Kadınlar arasında kavga

Beyoğlunda Meşrutiyet mahallesinde İkinci Ayazma sokağında oturan Ali kızı Fatma ile aynı yerde oturan Seher kavga etmişlerdir. Seher Fatmayı taşla başından yaralamıştır.

BİR ÇOCUĞUN BACAĞI KIRILDI

Şoför Abdülkadirin idaresindeki 2256 sayılı otomobil Vefada Kahveci sokağında oturan Salih adında 6 yaşlarında bir çocuğa çarparak bacağının kırılmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmış şoför yakalanmıştır.

BİR ÇOCUK BAŞINDAN YARALANDI

Şoför Eminin idaresindeki 2514 sayılı taksi otomobili Beyoğlu caddesinde giderken, caddenin bir tarafından diğer tarafına geçmek istiyen Kasım adında bir çocuğa çarparak başından yaralanmıştır.

BİSİKLET ÇARPTI

Bakırköyünde bez fabrikasında çalışan Zeliha fabrikaya giderken Gazlıçeşmede Virane caddesinde oturan Hasanın idare ettiği bisikletin sademesine maruz kalarak bacağından yaralanmıştır. Yaralı hastahaneye

Şehir Haberleri

İlkokullar bu sabah açılıyor

Orta okullar da yarın açılacak

Dört aylık bir tatil devresinden sonra ilk okullar bugünden itibaren açılarak yeni 940 . 941 ders yılı tedrisatına başlayacaklardır. İlk okullara şimdiye kadar 7500 talebe yazılmıştır. Bu talebeler semtlerine göre en yakın okullara hazırlanan plâna göre yerleştirilmişlerdir.

934 doğumlu talebelerin göster ili olanlarının da kabul edilmesi için maarif müdürlüğü tarafından bütün okullara tebliğat yapılmıştır.

Okul kitapları hazır olduğu için tedrisata derhal başlanacaktır.

Orta okullar da yarın açılacaktır.

Fındık mahsulümüz

İhraç komitesi tarafından 47,5 kuruş olarak fiyat konan "fındık içi,, Giresunda 34 kuruşa satılıyor

Tek kalan alıcı vagonda 1200 liradan fazla kazanç temin ediyor

Yeşil Giresun gazetesi yazıyor:

Esefle öğrendiğimize göre fındık piyasası bu sene bütün tatsızlığı ile devam edip gitmekte, fazla olarak alıcının sadece bir ecnebî evine, Hoştraser ticarethanesine inhisar etmesi ticaret kaynaklarını durdurmuş, âdeta bu müesseseye minnetler ve ricalarla mal satılmağa başlandığı işitilmektedir.

İşin asıl garibi şu ki ihracat komitesi fındık içine ihraç fiyatı olarak 47 buçuk kuruş tesbit ettiği halde burada alıcının tek olması yüzünden fiyatlar gittikçe düşürülmüş ve 34 kuruşa alınmaya başlamıştır.

Hoştraser kumpanyası İsviçreye kolaylıkla satış yapmak imkânını elde etmiş bulunmakta, bir takım kombinezonlarla fiyatı düşürmektedir.

Bu günkü fiyatlara göre bu kupmanyanın bir vagonda 1200 lira bir kâr temin ettiği söylenmektedir.

Buna ticaret değil yağma derler. Bu sene esasen pek az olan mahsulümüzü değer fiyatı ile satamazsak yazık olacaktır. Bir vagon içte 1200 lira gibi fahiş ticaret yapan bu kumpanyanın insafsız hareketine mâni olarak köylünün esasen bir avuç demek olan pek az mahsulünü değersiz fiyatlarla elden çıkarmasına mâni olunmalıdır.

Bu insafsız bezirgânların ölçüsüz adımlarını kırmakta geç kalmıyalım.

Giresunluların isteği

Giresunlular, orada bir Akşam Kız Sanat okulu açılmasını istemektedirler.

İzmit adının değiştirilmesi meselesi

İzmit Halkevi reisi bu hususu tavzih ediyor

Dünkü gazetelerde İzmit adının "İznik" adı ile karışmasını önlemek için İzmite "İsmet" adının verilmesinin İzmit Halkevi müze ve tarih şubesi tarafından bir teklif edildiği yazılmıştı. İzmit Halkevi reisi Mehmet Ali Kâğıtçı tarafından çekilen bir telgrafta şöyle deniyor:

"İzmit Halkevi müze ve tarih şubesinin İzmit kelimesi ve İzmitin adı hakkında Halkevine bir takrir verdiği doğrudur. Ancak idare heyetinde görüşülmemiş ve muhteviyatı hakkında kimseye beyanat verilmemiştir. Mezkûr haberin Parti ve Halkevi ile alâkası yoktur.

Lise bitirme imtihanını kazanamıyan talebeler hakkında

Maarif Vekâletinin bir tebliği

Maarif Vekilliğinden tebliğ edilmiştir:

Bazı gazetelerde devlet orta okul imtihanı ile lise bitirme imtihanını kazanmıyan talebenin okuldan çıkarıldıkları ve talebe velilerinin bu halden şikâyetçi bulundukları yazılmaktadır.

Bu iki imtihanda herhangi bir dersten kazanmıyan talebe yüksek kademedeki tahsil müesseseine devam edemez. Henüz ikmal edemediği orta okul veya lisenin son sınıfına devam, kendi elindedir. Talebe, isterse, okulunun müdürüne yazı ile müracaatta bulunarak sınıfta kalma vaziyetini kabul ettiğini bildirir ve bu suretle sınıfa alınır. Bu suretle son sınıfta bir yıl dönmüş olan talebe, okula devam hususunda diğer sınıf talebelerinin haklarına sahip ve vazifelerinden mesuldür. Ancak bu talebelerin, ailevî ve zatî hayat zaruretleri düşünülerek okula devam etmedikleri takdirde, muvaffak oldukları derslerden imtihan olmak külfeti, kendilerine tahmil edilmemiştir.

Devlet olgunluk imtihanına gelince, bu, liseden mezun olan talebenin yüksek tahsile intisap için geçirdiği bir nevi "giriş imtihanı" dır. Bunu kazanmıyanın alâkasını kestiği liseye dönmesi mevzuu bahis değildir. Bu kabil talebe iki sene içinde dört defa açılan devlet olgunluk imtihanına her gruptan ayrı ayrı muvaffak oluncaya kadar girmek hakkını haizdir.

Kısa haberler:

* İzmirin Değirmendere nahiyesinde evvelki gün saat 13.30 da oldukça şiddetli iki zelzele olmuştur. Halk korkudan evlerinden fırlıyarak bir müddet açıkta oturmuşlardır. Zarar ve hasar yoktur.

* İzmirde sattıkları kahveye çuval başına fatura harici fazla para aldıkları zabıtaca tesbit edilen iki kahve taciri adliyeye tevdi olunmuşlardır.

* Birkaç gün evvel Ankaraya gitmiş olan Maarif müdürü Tevfik dün dönmüştür. Orta tedrisat kadrolarındaki muallim açıkları doldurulmuştur.

* Yüksek mekteplere devam eden memurlardan son sınıflarda olanlara bir sene daha müsaade edilmesi, diğer sınıflarda olanlara ya mektebi veya memuriyetini tercih etmesinin teklifi kararlaşmıştır.

* İzmirde tütün piyasasının bu sene İkinciteşrin içinde açılacağı tahmin edilmektedir. Açılma gününün tesbiti için yakında alâkadarlar arasında toplantı yapılacaktır.

Görüp düşündükçe:

Mektep yaşı

Gazeteler, bu yıl 1933 doğumlu çocuklarla birlikte 1934 lülerin de mektebe alınacaklarını yazdılar. Bu sonuncular için vücut erken inkişaf şartı da koşuluyor.

"1940" ın bitmesine üç ay var. 1933 ün ilk ayında doğan bir çocuk 1940 biterken mektebe kayt olunabiliyor. Halbuki bu yavru üç ay sonra sekizinci yaşını bitirecektir. Aynı vaziyette doğan "1934" lüler de yedisini dolduracaktır. Aynı yılın ikinci kânunla birinci kânunlarında doğan çocuklar arasında bir yaş fark olur. Şu halde kayt işlerinde, yıl yerine, ay hesabı tutulmak daha uygun düşer.

Bu, hemen kabul edilmesi lâzım gelen bir şeydir. Fakat benim asıl maksadım bu değil. Bizde ilk okullar nizamnamesi, hayli eskidir. Arada sırada teferruatı üzerinde oynandığı, bir çok noktaları değiştirildiği halde "mektebe başlama yaşı" hakkındaki esaslı yere hiç dokunulmamıştır.

Halbu, ki asıl üstünde düşünülmesi lâzım gelen nokta da budur.

Bir çocuğun ilk mektebe girebilmesi için yedi yaşını doldurmasını şart koşanlar, acaba, ne gibi sıhhî, içtimaî ve muhitî sebepleri gözden geçirerek bu neticeye varmışlardır?

Öyle sanıyorum, ki bu iş derin bir tetkikten ziyade, gelişi güzel bir frenk programına uymaktan doğuyor.

Çünkü birim ırk, ve iklim ve cemiyet şartlarımızda mektebe başlamağı bu kadar geciktirici vasıflar bulunamaz. "Kabul" ün bu türlü şartlara bağlanmadığı zamanlarda biz, beş yaşında pekâlâ mektebe başlatılır ve uzvî, ruhî hiç bir arızaya uğramadan okutulurduk.

İlmî ve terbiyevî usullerden uzak mekteplerde, tecrübeden başka bilgisi olmayan ellerde sakatlanmadan yürüyebilen çocuklar, bugünkü ileri sistem içinde, herhalde daha düzgün bir tahsile kavuşabilirler.

Maarif Vekilimiz, ehemmiyetli adımlar atarken kararlarını "Şura" süzgeçlerinden geçirmek itiyadında bir zattır. İrfan akışına yataklar hazırlarken, ferdî kalmaktan çekinen bir basiretle hareket eder.

Fakat ilk tahsil için yaş meselesinin Şûrada konuşulduğunu hatırlamayorum. Bu, belki daha ehemmiyetli bir çok meselenin bu Şûraya yığılmış olmasından ileri gelmiştir.

Yahut, bu mevzua temas edilmiştir de, benim gözümden kaçmıştır. Hulâsa ben, şu mektebe başlama yaşı üstünde durmanın zamanı geldiğine inanıyorum.

Memleket hekimleri, pedağokları, tecrübeli muallimleri ister, bir kongre ile bir araya toplanarak, ister bir anketle fikirleri sorularak bu uğurda seferber edilirse, hayırlı bir neticeye varılacağını umuyorum. İlk bakışta basit gibi görünen bu davanın arkasında, kaybedilmiş yıllar olduğu düşünülürse acele etmek lüzumu da kendiliğinden ortaya çıkar.

Hakkı Süha GEZGİN

Ingiltereye satılan tütünler

Mübayaa hakkının Nemli zade Midhata verilmesi hakkında bir tüccar diyor ki:

Britiş firmasının kararına kimsenin itirazı olamaz!

İngilterenin bize vermiş olduğu kredi mukabilinde bizden her sene alacağı tütünlerin bir firma vasıtasiyle idare edilmesi ve bu fikranın da "Nemdi zade Midhat,, firması olarak kabul edilmesi, bazı tütün tüccarlarının itirazını mucib olmuştur. Bu itirazda tek elden Midhat Nemli tarafından idare edilmesinin yerinde olmadığı, diğer tüccarların da iştirâk ettirilmesi lüzumu ileri sürülmekte idi. Tütün mecmuası sahibi Bay Ziya Bersis birkaç gün evvel bir sabah gazetesinde tüccarların bu iddilarını haklı ve yerinde bulan bir makale neşretmiştir. B. Ziya Bersis, Türkiyede bu işi idare edebilecek daha birçok müesseseler mevcut bulunduğunu yazdıktan sonra Midhat Nemlinin her yerde teşkilâtı olup olmadığını sormakta idi. Bir arkadaşımız, ileri sürülen iddiaların hakikaten varid olup olmadığını anlamak için tanınmış bir tütün tüccarı ile görüşmüş ve fikirlerini almıştır. Bu tüccar, meseleyi etrafı ile izah ederek demiştir ki:

" — İngiltereden aktedilen 15 milyon Sterlinlik istikrazın senevi faiz bedeli olan takriben 870.000 İngiliz lirasının, tütün teslimi suretile ödenmesinin tekarrür etmiş olduğu malûmdur. İngiltere hükûmeti yukarda yazılı miktarın tutarı olan ve alettahmin 4—5 milyon kiloya baliğ olacak tütünlerin mübayaa ve tesellüm işini ihtisası hasebile merkezi idaresi Londrada olan Britiş - Amerikan Tobakko şirketine havale etmiştir.

Britiş - Amerikan Tobakko beynelmilel teşkilâtı olan muazzam bir şirkettir. İngiltereden maada bilûmum İngiliz müstemleke ve dominyonlarında, Mısırda, Filistinda, şimali ve cenubi Amerikada hatta Çinde vesair birçok memleketlerde büyük istihkak merkez ve fabrikalarına maliktir. İngiltere hükûmetinin Türkiyeden mübayaa edeceği böyle mühim miktarda tütünün sarfiyatını temin için mezkûr şirketin teşkilât ve faaliyet sahasından istifade etmeği düşünmüş olması pek tabiidir.

Britiş şirketi eskidenberi Türkiyede icrayi faaliyet etmektedir. İlk zamanları ihtiyacatını doğrudan doğruya müstahsilden mübayaa ederek, İstanbul vesair limanlarda ihdas ettiği depolarda imal suretile temin ederdi; sonraları bu faaliyet tarzını piyasadan hazır tütün mübayaa etmek, yahut muayyen evsaf ve şerait havi siparişlerini muhtelif tüccarlar arasında taksim etmek suretile olan bir tarzda tahdit etmişti.

Britiş Türkiyeden maada Yunanistan ve Bulgaristanda da ayni tarzı faaliyeti — halen — tatbik etmektedir. Bütün bu işler Londra merkezinde bulunan "Yakın Şark Tütünleri Umum Direktörlüğü,, tarafından idare edilir. Bu mühim şubenin mü-

Devlet Kuşu

Aşk ve macera romanı

Yazan: **Moris dö Kobra**

Çeviren: **Muzaffer Acar**

— 18 —

Amerikan sefiri benim Meksikoya geldiğimi öğrenince derhal şerefime bir ziyafet tertip etti.. Bu ziyafette şahane gözlü Meksikalı kadınlar, geçici Amerikalılar, merkezin tanınmış Fransızları vardı..

Ben burada Paterson sülâlesinin yegâne varisi, en kuvvetli adamı rolünü büyük bir muvaffakıyetle oynadım.. Bankerlerin muhakkak ki Peterson'a yapılacak teklifleri vardır, çünkü babamın gölgesi bu memleketin üzerine çökmüştür.. Sefir hemen hiç müşkülât çekmeden benim için her müsaadeyi elde etmişti. Neredeyse öldürülmüş olanların derilerini de vereceklerdi.

— Bu keklikler sizin..

Der gibi:

— Mahkûmlar emrinize amade. Demişlerdi.

Fevkalâde centilmen olan Meksika dahiliye nazırı benim her yere girmem için beyaz kartını verirken şöyle demişti:

— Aziz dostum Mösyö Paterson.. Santa Kruz'un kıymetli misafiri olacaksınız.. Hapisane müdürü telgrafla emirlerimi aldı.. Her istediğiniz için size evvelde müsaade verilmiştir.. Yalnız adaya bir yat getirip mahpuslarla kaçmak yok... Ha! Ha! Ha! doğrusu teşebbüsünüz çok asil bir düşünüş mahsulü El Nasyonal gazetemiz yarın size iki sütun tahsis edecek.. Cehenneme düşen zavallı insanları kurtarmak onlara ayakkabı, ilâ... milyarder. Bu çok güzel, çok asil bir teşebbüs!..

Hani nerede ise nazır boynuma sarılıp iki yanaklarımdan öpecekti.. Ben nazırın bu gibi sözlerine mani olmağa çalışıyordum, fakat o devam ediyordu:

— Pardon Senyor pardon.. Filhakika bir çok hayır severler böyle teşebbüslere girişmişlerdir.. Fakat Mösyö Aleks Paterson'un, bize bir çok iyilikleri dokunan büyük sanayicinin muhterem oğlunun böyle bir hayır işine karışmış olması bizim için çok mühim bir mesele, emsalsiz bir hâdisedir..

Bizler için böyle muazzam, böyle mükemmel bu kadar azim, müheyyiç bir hâdise olamaz.

Nazır sözüne kuvvet verebilmek ümidiyle bildiği bütün şatafatlı kelimeleri üstüste yığıyordu.

. . . . . .

İşte şimdi Santa Elena gemisinde herkesin hürmetine mazhar olan bir peygamber gibi Santa Kruz adasına gidiyorum. Gemiye bindiğim zaman kaptan güverteyi temizleyen bahriyelinin kıçına şiddetli bir tekme indirerek âdeta uludu:

— Allahın belâsı, hasmetlûya yol

Biraz sonra, muavininin kulağına eğilip şöyle mırıldandığını duydum:

— Bir hiçmiş gibi duran şu Amerikalının kim olduğunu biliyor musun? Dünyanın en zengin adamı milyarder Patersonun oğlu.. Öyle zannediyorum ki serbest bırakılan mahkûmlara çok bir maaş bağlıyacakmış..

Muavini de şöyle cevap veriyordu:

— Eğer bilmiş olsaydım, ben de karımı öldürürdüm.

Bunlar benim seyahatimin gülünçlü tarafları.. Hiç kimse hakiki gayemi bilmiyor.. Çünkü nihayet ben de vicdanımı mesul tutuyorum. Eğer gayem hakikaten azvallı mahkûmları hürriyete kavuşturduktan sonra eski hayatlarına dönmekten menolsaydı, o zaman belki dahiliye nazırının göstermiş olduğu lûtufları haketmiş olurdum.. Fakat bugün beni harekete getiren istikbal aşkından ziyade tecessüs degil mi? Haydi kendi kendime koğil mi? Haydi kendi kendime komedi oynamakta mana yok!.. Eğer alelâde bir serseri Berjer caddesi cinayetini işlemiş olsaydı, ben bu seyahati yapar mıydım?

zırlıklar yapıyorlar.. Küçük körfeze giriyorduk.. İşte hiç bir ağacın yeşermediği adacık.. Tepede küçük bir kale var.. Beyaz duvarları, küçük karakaları görülüyor. Bir kenarda iki katlı bir pavyon ve hepsi bu kadar.. Kurak mıntakaların Kısır çalılıkları, kayalıklar, hudutsuz deniz ve hepsini saran bir sis tabakası.. "Burası mı,,? diye düşünüyorum.. Fakat işte bir çok kimseler iskele üzerinde bekliyorlar. Santa Elena'nın kaptanı bana teker teker gösteriyor:

— İşte hapisane müdürü son ekselâns general Fransisko Fiero, sonra başgardiyan ve iki muavini.. Bunlar hep sizi bekliyor, Mösyö.. diyor.

Yere iniyorum, takdim merasimi. Mütekabil selâmlar.. El sıkışmaları.. Acaba bir de kıtayı teftişten geçirmem lâzım olacak mı?

Hapisane müdürü mükemmel bir adam.. Pişmiş toprak renginde bir cildi, simsiyah gözleri var.. Yüzünde yara izleri görülüyor.. Dudaklarının üzerini gri, kesik bir bıyık süslüyor.

— Mösyö Paterson, diyor. Dahiliye nazırı evvelki gün telgraf çekti.. Adamıza şeref verdiniz.. Burada kendi evinizde imiş gibi hareket edebilirsiniz.

— Teşekkür ederim general. Fakat bu, "kendi eviniz" tabiri beni biraz ürküttü. Sizin misafirperverliğinizi ilânihaye suiistimal edecek değilim.

Günden güne

Yeni ipek çoraplara katmerli bir selâm!

TAMAMEN yeni bir tarzda hazırlanmış yerli iplikle, yepyeni tipte, dayanıklı bir "yerli çorap" imalâtına başlanacağını okuyor; seviniyoruz. Sanayî hayatımızın inkişafı bakımından olduğu kadar, içtimaî düzenimizin devamı namına seviniyoruz. Aile dirliğinin garantisi olacağını umarak seviniyoruz.

Meseleyi bu kadar büyütmeğe lüzum yok mu?.. Geçenler de "Son Dakika" gazetesinin "Güler misin Ağlar mısın?" sütunundaşöyle bir fıkra okumuştum:

Babası oğluna soruyor:

— *Bugün mektepte ne öğrendin evlâdım?*

— *İpekböceğinin faydalı bir mahlûk olduğunu öğrendim baba?*

Baba içini çekiyor; oğlunun saçlarını okşayarak:

— *Ah evlâdım, diyor. Bir de annenin ipek çorap masrafının bana neye mal olduğunu bilsen!*

— Evet. İpek çorap aile hayatına girmi, amansız bir kurt gibi mütemadiyen keselerimizi kemirip çürüten bir giyim belâsıdır, tatlı belâ!... Onu karımıza almağa mecburuz. Geçiminden mes'ul olduğumuz kadınlarımıza almağa mecburuz. Fakat aldıktan sonra kendilerini de memnun edebilsek!.. Buna imkân yoktur. Daha giydiklerinin ikinci günü, belki de hemen akabinde bir yerinden sökülüp gittiğini, yüreğimiz, yana yana seyrederiz.

Aramızda şeytanın kılâhını ters giydiren kadınlar vardır da, ipek çorabını ayağına ters giydiği halde bir kazanç elde edemez. Tükrükler yapıştırır; ördürür, tamir eder. Fkat *delik; yine deliktir!*

Ondan sonra haydi bakalım yenisini almağa çıkınız. Yeniden itinalar, yeniden masraflar... Bütün fedakârlıklara rağmen karmızı memnun edebilseniz bari.. Ne gezer? Aldığınızın ikinci günü ve belki eviniz. den çıkıp sokağı döner dönmez, yahut biraz serbestçe bir ayak ayak üstüne atma neticesinde ipekli çorap yine gürler... O kadar ki, keskin bir gözle bakacak olsak, bugünkü ipek çorapların bir yerinden kaçıracağını sanıyorsunuz. Bu işveli sadakatsizlik karşısında aklımızı kaçırmamak imkânsız!...

Bunun için, tamamen yeni meziyetlerle yeni bir dayanıklı, ipek çorabın çıkacağını gazetelerde okuduğum zaman, pek haklı olarak sevindim. Her sevincin olduğu gibi, bunun dahi, temin edilişi veya edilecek bir menfaati bulunduğunu düşüne. rek sevindim. Ümit dünyası bu! Belki karılarımızı bu çoraptan olsun memnun ederek çenelerinden kurtuluruz; diyorum.

HİKMET MÜNİR

İngiltereye satılan tütünler

(Baş tarafı 3 üncüde)

dürü son zamanları gazetelerde ekseriyetle ismi geçen, yakın şarkta uzun müddet bizzat icrayı faaliyet etmiş olan Mister Saviç olup; Mister Brin namında ayni surette uzun senelerdenberi bu havalide alelhusus Türkiyede ikamet eden bir muavini vardır.

Yukarda yazıldığı üzere Türkiyeden senevi 4—5 milyon gibi büyük bir miktarda tütün mübayaası mecburiyeti tahaddüs edince bu mühim işi tesis maksadile buraya gelen heyet ihtiyacatını doğrudan doğruya müstahsilden mübayaa ve bunları bizzat imal ve ihzarın istilzam edeceği teşkilâtı yapmak fikrini gütmemiş olacaklar ki, bu iki kendi nezaretleri tahtında yerli bir firmaya havale etmek hususunu tercih etmişler, Midhat Nemliyi tensip ve intihap etmişlerdir.

Malûm olduğu üzere, Midhat Nemli, memleketimiz dahilinde muhtelif istihsal mıntakalarında kuvvetli mübayaa teşkilâtı olan ve muhtelif ihraç liman ve merkezlerinde en modern ve vasi depolara malik olan bir tüccarımızdır. Ayni zamanlarda Britiş ile uzun senelerdenberi iş yapan firmalarımızın en başında gelenlerdendir. Binaenaleyh Britişin böyle mühim bir vazifeyi Midhat Nemliye havale etmiş olmasını tabii bir hareket olarak telâkki etmek iktiza eder.

Diğer taraftan Britiş şirketinin bu gibi büyük bir işin idaresini ihale edecekleri zat veyahut şirketi intihap etmesi kendisine ait sarih bir hakkı olduğundan bu itibarla da, hiç kimsenin böyle bir karara itiraz hakları mevzuubahis olamaz.

Binaenaleyh bu noktadan yürütülmekte olan itirazların varit olamıyacağı, yukardaki izahat ile tebeyyün ettikten sonra, memleketimizi doğrudan doğruya alâkadar eden işin ikinci ve esas safhasını, yani böyle bir tarzı idarenin memleketimizi ve müstahsilimizi zarardide edip edemiyeceğini tetkik etmek lâzım gelmektedir.

Yapılan itiraz meyanında 4—5 milyon kilo tütünün yalnız bir elden mübayaası takdirinde müstahsilin alıcının arzu ve hedefine tâbi olacağı, fiyatların yükselmesini tevlid edecek rekabete meydan verilemiyeceği noktaları ileri sürülmektedir.

Bu hususta her şeyden evvel nazarı itibare alınması lâzım gelen nokta senevi 4—5 milyon kilo arasında tahalüf edeceği tahmin edilmekte olan bu tütünlerin mübayaa teferruatının daima Britiş tarafından idare edileceği bütün icraatın mezkûr şirketin direktiflerine göre ifa olunacağıdır. Bu itibarla muhtelif mıntakalarda mübayaa olunacak tütünler için müstahsillere ödenmesi iktiza edecek fiyatlar ile; bunların tarzı imalâtının tesbiti yüzünden ameleye ödenecek imalât bedelleri ve bunlara ait bilcümle kararlar Britiş tarafından alınmış olacaktır.

Bu ehemmiyetli işin idaresi uhdesine tevdi edilmiş olan Nemli mübayaatını Britiş şirketinin tesbit ve tayin edeceği fiyatlar hududunu katiyen aşamıyarak yapacak ve tütünleri gene mezkûr şirketin irae edeceği surette imal ve ihzar edecektir.

Binaenaleyh bu tütünlerin yalnız Nemli tarafından alınmış ve işlenmiş olmasile, müteaddit firmalar tarafından satın alınması ve ihzarı arasında müstahsilin menfaatini muhafaza veyahut tezyit edecek bir âmil görülememektedir.

Zira gerek müstahsile verilecek fiyatların tayin ve tehdidi, gerekse tarzı imalâtın tesbiti Britişe ait olduktan sonra mübayaa vesairenin bir elden yapılmasile; muhtelif ellerden temini arasında en ufak bir fark bile tahassul edemez; zira Britiş kendi hesabına hareket edecek olan alıcılarını ayni tahdidata tabi tutacak, şahsına ait bir mübayaayı temin edecek muhtelif alıcıların, neticesi kendi aleyhine olacak her bir nevi tezyidi fiyatı tevlid edecek rekabetlerine katiyyen meydan vermiyecektir. Pek aşikâr ve tabii olan bu vaziyet karşısında, İngilizlerin mübayaalarını yalnız bir tek vasıta ile yapmalarının müstahsil aleyhine bir vaziyet teşkil edeceğini düşünmek doğru bir mülâhaza olarak görülememektedir. Kaldı ki, bu sene Biritişin Midhat Nemliye havale ettiği mübayaat yüzünden fiyatlar muhtelif mıntakalarda yüzde 20 ile yüzde 35 arasında bir tereffü kaydetmiştir. Bu yükseklik bir kavlu mücerretten ibaret olamayıp İnhisar idaresinin istatistiklerile de tebarüz ettirilebilecek bir hakikattir.

Şurasını da ehemmiyetle kaydetmek lâzım gelir ki İngiltere hükûmeti, İngiltereye tütün ithalâtını yukarda gösterilen miktar ile tahdit etmemiştir. Halen yolunu ve kolayını bulduktan sonra; İngiltereye satılan her hangi bir tütün için ithal müsaadesi —Lisans'ı— verilmektedir.

Türk tütünlerine, İngiliz fabrikalarının verdikleri ehemmiyet ve rağbet günbegün tezayüt etmektedir. Bugün İngiltereye tütün sevkedilemiyorsa bunun sebebini dünya vaziyeti hazırasında, sevkiyat güç, hemen de hâdim olmasında aramak iktiza eder. Binaenaleyh Britişin mübayaatı diğer tüccarların İngiltereye ihracat hakkını nezhetmiş değildir.,,

RADYO

30.9.940 Pazartesi

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.33: Müzik: Plâklardan hafif program, 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını — Yemek listesi, 8.20/8.30: Müzik: Hafif musiki programının devamı, (Pl.) 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.33: Müzik, 12.50 Ajans haberleri, 13.05: Müzik, Saz eserleri, 13.20/14.00 Müzik: Senfonik program (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.03: Müzik: Radyo caz orkestrası, 18.40: Müzik, Fasıl heyeti, 19.15: Konuşma (İstatistik umum müdürlüğü), 19.30: memleket saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Müzik, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Müzik: Musiki kaleydoskopu, 21.00: Müzik: Dinleyici istekleri, 21.30: Konuşma, 21.45: Müzik Radyo orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45: Müzik, Dans müziği (Pl.) 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

TAKVİM

	Pazar tesi 30 Eylül		Salı 1 I.Teş.	
	27 Şaban hizmet 148		28 Şaban hizmet 149	
Vakitler	**Vasatî**	**Ezanî**	**Vasatî**	**Ezanî**
Güneşin doğuşu	5 55	11 57	5 56	12 00
Öğle	12 04	6 08	12 04	6 09
İkindi	15 24	9 28	15 23	9 29
Akşam	17 56	12 00	17 54	12 00
Yatsı	19 28	1 31	19 27	1 31
İmsak	4 16	10 19	4 17	10 22

KOCA YUSUF

Yazan: İskender F. Sertelli

Yusuf o gün kim varsa hepsini yenmek istiyordu..

— 19 —

Hamdi Bey tereddütle dudağını büktü:

— Vallahi, benden sizin alaturka güreslere pek aklım ermez. Maamafih, iddia edebilirim ki, bu nevi güreşlerde tesadüfün de rolü vardır.

— Yani Yusuf, Mehmedi tesadüfen mi yendi demek istiyorsunuz?

— Evet.. evet.. hakikat budur. Yusuf, Mehmedi tesadüfen yenmiştir. Buna misal mi istiyorsunuz? Arzedeyim: Yusuf, vücudunu fazlaca yağlamıştır. Mehmet ancak Yusufun kisbetini tutmak suretile vücudunu kavrayabiliyordu. Halbuki, Hergeleci yağlanmakta itidali muhafaza etmiş ve onun bu hareketi Yusufun lehine olmuştur.

— Pekâlâ. Düğün üç gün sürecek. Pehlivanlarımız üç gün köşkte misafir kalacaklar. Yarın tekrar ikisinin güreşmesini söyliyeceğim. Şimdi siz, benim de fikrime ufak bir şüphe soktunuz. Acaba, bu, Yusufun bir hilesi midir?

Cafer Bey, bunları söylemekle beraber:

— Şimdilik hakem neticeyi ilân etmiştir, dedi, Yusufun bugünkü hakkını verelim.

Harem ağalarından birine bir kırmızı kese verdi. Yusuf meydandan çkilirken, kırmızı altın kesesini Yusufun eline sıkıştırdılar.

Bahçede — Cafer ve Hamdi Beylerden başka — şüpheye düşen bir fert yoktu. Herkes Yusufu alkışlıyordu.

Hattâ Yusufa:

— Çok iyi güreşti...

— Çok çetin güreşti..

— Çok kuvvetli adam..

Diye takdir edenler bile sayısızdı.

Macide Hanım bahsi kazanmış, ve Zeynepten aldığı on liranın iki buçuk lirasını vaadettiği haremağasına vermişti.

Biraz sonra her iki pehlivana da:

— Cafer Beyefendi, yarın tekrar ikinizin de burada güreş menizi emrediyor.

Dediler. Yusuf bundan şüpheye düşerek, ayakta durdu ve ihtiyar hakeme:

— İsterlerse, şimdi tekrar güreşiriz. O olmazsa, başka pehlivanlarla da güreşe hazırım.

Dedi. Hergeleci ayni günde tekrar güreşi kabul etmediği için, soyunma odasına gidip giyinmeğe başlamıştı.

Yusuf, hâlâ ortada duruyordu.

İhtiyar hakem:

— Ne duruyorsun, Yusuf pehlivan? Dedi, giyinmeğe gitsene.

— Yok canım. Bir yere gidecek değilim. Böyle düğün gününde insan bir iki güreşle er meydanını terkeder mi?

— İyi ama, bir defa da iki tanınmış pehlivanı yenene baş veririz. Sen de başpehlivanlığını gösterdin! Hergeleciyi yendikten sonra, burada senin karşına kim çıkacak? Meydanı öteki çocuklara bırakalım da, onların güreşlerini de seyretsinler.

Yusuf, ogün arap, çorap, Çerkes ortada kim varsa hepsini yenip temizlemek istiyordu.

— Haniya şu bana meydan okuyan Çanakkaleli nerede?

Diye bağırınca, iri gövdeli bir pehlivanın soyunma odasından çıktığı görüldü.

* * *

Yusufun gözleri birdenbire ışıldamıştı. Çok yakından tanıdığı bir pehlivan:

— Ben geliyorum. Yusuf pehlivanla güreşeceğim.

Diyerek, soyunma odasından meydana doğru geliyordu.

Köşk sahibi Cafer bey işin farkında değildi. Pencereden, harem ağalardan birine:

— Yusuf pehlivan neden meydandan çekilmiyor?

Diye seslendi.

Yusuf başını kaldırdı:

— Beyim, hızımı alamadım. müsaade et te Balıkesirli Halil pehlivanla güreşeyim. O da benimle güreşmek istiyor.

Cafer bey itiraz etmedi:

— Pekâlâ. Güreşin bakalım. meydan sizin. Fakat çocuklar sıkılmıyor mı acaba?

Çocuk velileri hep bir ağızdan:

— Böyle heyecanlı güreşleri her zaman seyredemeyiz, bey efendi! Çocuklarımız da merakla seyrediyorlar.

Deyince, Cafer bey, hakeme:

— Haydi, başlasınlar öyleyse.

Diye emir verdi.

Balıkesirli Halil pehlivan, Yusuftan sikletçe belki sekiz on okka hafifti. Fakat, tığ gibi yakışıklı, boyu bosu yerinde, omuzları kalkık, göğsü geniş bir pehlivandı.

Halil, Yusufla karşılaştığı zaman, hem de ondan gösterişsiz görünmüyordu.

Yusuf, Halili görünce sevinmişti.

Onlar biribirlerini çok iyi tanırlardı.

Yusuf bir kere - o tarihten üç yıl önce - Bandırmada güreştiği Halil pehlivanı o zamandanberi görmemişti.

Halil meydana gelince selâmlaştılar.

Yusuf sordu:

— Nerelerdeydin be ağam? Çoktanberi görünmüyordun!

Halil samimî bir tavırla cevap verdi:

— Köyde oturuyordum.. Biraz hastalanmış, besiye çekilmiştim. Sen nerelerdesin?

— Biz de buralardayız be sıdıcım! Çağırdılar.. Geldik.

— Beni de Cafer bey istemiş. Seninle karşılaşacağımı umuyordum. Hergelecyi yendikten sonra, senin karşına çıkma doğru olmaz ama, onu ben de gözüme kestirmiştim doğrusu.

— Eh.. Kısmet böyleymiş. Ne yapalım? Yenmek de, yenilmekte hepimiz için mukadderdir.

İhtiyar hakem, pehlivanlara seslendi:

— Hazır olun, bakalım.

İkisi birden gülüştüler:

Seyirciler da güreşi dahi ciddî bir alâka ile takip ediyorlardı.

İki güreşcinin ermeydanında bu derece samimî görüşmelerinden şüpheye düşenler de yok değildi.

— Acaba danışıklı bir güreş mi olacak?!

Düşüncesi bir çok kimselerin kafasında yeretmişti.

Cafer bey de pencereden:

— Lâfı bırakasınlar.. Vakit geçiyor.

Diye bağırınca, ihtiyar hakem derhal elini sallayarak pehlivanlara döndü:

— Bir... İki... Üüüüüç.

Yusufla balıkesirli Halil güreşe başladılar.

Macide hanım tekrar Zeynebin yanına koştu:

— Amcam ile Hamdi bey bahse tutuştular. Hamdi bey, bu sefer Yusufun, yenileceğini iddia ediyor. Eğer kazanırsa, Amcamdan elli lira alacak.

— Ne diyorsun? Demek ki Hamdi bey, Balıkesirli Halilin galip geleceğinden emin, öyle mi ?

(Devamı var)

Çeviren: Suat Derviş — 42 —

4 — Yazıhaneye saklanmış bulunan Violet Burrage o gece ilk ziyaretinde Mary Lamort'un geri döndürülmesine sebep olmuştu.

Şimdi bu cedveli yine biraz değiştirelim:

1 — Mary Lamort birinci defa olarak yazıhaneye gittiği vakit Violet Burrage orada saklı idi. Ve onun orada bulunuşu Mary Lamort'un kovulmasına sebep oldu.

2 — Violet yazıhanede olduğu (ve perde aralığından seyrettiği) için Miss Lamort'un giydiği tuvaletin bütün teferruatını inceden inceye görebildi.

3 — Mary Lamort'un üstüne suçu yükletmek istiyen Violet Burrage yalan söylüyor ve yalan söylediği için de Mary Lamort'u o cinayeti işliyemez bir hale sokuyor.

4 — Violet Burrage'in Mary Lamort'u bu şekilde suç altına düşürmek ve Maxvell Brunton'u öldürmek için zahirî hiç bir sebebi yoktu.

Şimdi şu son cedvele dikkatle bakınız. O zaman 3 üncü numara. ya iyi bir tefsir verilince, dördüncü numara kendiliğinden ortadan kalkmış olur.

Tahlil derinleştirilince Violet Burrage hem itham hem de tebriye eden ifadesi bizim yok dediğimiz sebebi gösterebilir.

Fikrimi izah ediyorum:

Violet hiç şüphesiz ki hakikat halde Mis Lamort'un ikinci defa yazıhaneye gittiğini görmemiştir. Violet yalnız Mis Lamort'un ilk gelişinde, efendisinin mesaî odasında bulunuyordu. Onun bu odanın içinde ve civarında daha birkaç dakikadan fazla durmuş olmasına imkân yoktur. Mary Lamort birinci defa bu odaya gelip hemen kapının içinde âşıkiyle konuşup gittikten sonra o da buralardan uzaklaşmıştır. Brunton (daha ilerde göreceğiniz gibi) onu odada ancak Mis Lamort'un odasına gideceği zamana kadar bir zaman daha odasında alakoyar ve bir dakika daha fazla onun mesaî odasında bulunmasına müsamaha etmezdi.. Bunun için:

1 — Ya Brunton hemen Violet Burrage'den kurtulmuştur. Yahut da:

2 — Violet Burrage, Brunton'u öldürmüştür.

Fakat her iki ihtimale göre de Violet Burrage bu mesaî odasında kalmamıştır. Kalamamıştır. Kalmasını istememiştir. Eğer Brunton hayatta ise onu kapı dışarı atardı; eğer Brunton ölmüşdiyse o zaman ancak kendisinin sebebiyet vermiş olması mümkün olan bu ölüm onu bu odayı biran evvel terketmeğe sevkederdi. Eğer Brunton hayatta ise metresinin ikinci ziyaretinde onun odanın içinde veya etrafında bulunmasına müsamaha etmezdi. Eğer Brunton ölmüşdiyse o zaman mesaî odasının ne içinde ne de etrafında bulunabilirdi. O ancak saat bir buçukta kendi odasından, kendi yatağında bulunuyordu. Mary Lamort ikinci defa mesaî odasına giderken onun aşağı katta olmasına imkân yoktu.

Marîz ve iptidaî kafasiyle olsa bile yine kendisini bütün şüphelerin dışında gördüğü halde niçin yalan söylüyor? (Daha ilerde göreceksiniz(. Niçin bir başka kadını suçlu çıkarmak için yalan söylemek ihtiyacını duyuyor? Niçin bu yalanla nazarı dikkati kendi üstüne celbetmekten çekinmiyor? Niçin kendi rızasiyle o meş'um gecenin tehlikeli saatlerini odasında geçirmemiş olduğunu itiraf ediyor? Çünkü işin içine yeni bir kuvvet ve sebep karışmıştır: Kıskançlık.

Feci ve vahşi bir kıskançlık. Senelerce boğulmuş olduğu halde birdenbire patlak veren ve bütün kalbini, bütün benliğini saran bir kıskançlık ona hâkimdir.

Fakat o kimi, neyi kıskanmaktadır. Onun ifadelerini bir kere daha okursanız siz de benim gibi henüz onun resmini görmeden evvel erişmiş olduğum kanaate varırsınız. Ben bana yolladığınız resimleri birer, birer gözden geçirdim ve kanaatimde yanılmadığımı gördüm. Violet Burrage bütün fizik güzelliklerden mahrum olan bir biçaredir ve sersem kafalıdır. Gayet çirkindir. Kadın denecek, hoşa gidecek hiç bir şey yoktur. Seksepel'i yoktur.

Eğer Violet kadın güzelliğinden böyle yüzde yüz mahrum olmasaydı, gayet kaba ve çirkin bir kadın taslağından başka bir şey olmasaydı, hiç bir erkeğin ona bakamıyacağı, onunla alâkadar olamıyacağı bariz ve aşikâr bulunmasaydı, bu tahkikat evrakında bir kere de Maxvell Brunton'un muhtemel bir metresi olarak ondan da bahsedildiğini işitirdik.

Tahkikat hâkimi, kendi aczini itiraf etmeden evvel "meçhul kadını aramak ve meydana çıkarmak,, için çok çalıştı. Bütün evet hemen, hemen bütün şahitlere şu suali sordu: "Cinayet esnasında Brunton'un evdeki kadınlardan birisiyle alâkası vardıysa bu kadın kim olabilirdi?,,

Bu suale Misters Brunton, Claire Bayford ve Hargreuves cevap vermediler. Fakat Adrien Brunton'la Jeannette Bocquet cevap verdiler.

Adrian annesinin oda hizmetçisiyle babasının arasında geçmiş olan münasebeti esas alarak onunla aralarında bir şey olabileceğini söyledi. Bocquet (eminim gayet samimî bir surette) efendisiyle arasında samimiyetin yeniden tesis etmediğini söyledi. Böyle bir ihtimali cerh ve inkâr etti. Mis Lamort hakkında kapalı bir imada bulundu. Çünkü bu suale bir isim zikretmeden cevap veremezdi.

Şimdi nihayete doğru geliyorum. Hiç bir kimse Violet Burrage'e telmih eder bir söz söylemedi.

Çünkü kadın olarak Violet Burrage kimsenin aklına gelmiyordu!

Eğer Jeannette Bocquet, efendisinin nazarlarının bir defa, bir tek defacık Violet'in üzerinde tevakkuf ettiğini görmüş olsaydı, söyleyiniz Lucas bu kızın bu meyzu hakkında söyliyecek tek sözü olmaz mıydı? Siz buna inanmazsınız ve inanmıyorsunuz da...

Violet'in resmine veyahut da daha iyi olarak doğrudan doğruya kendisine baktığımız vakit hiç bir erkeğin (hele bilhassa Maxvell Brunton ahlâk ve zevkindeki bir adamın) bu kızı beğenmesine, onu arzu etmesine imkân yoktur.

(Devamı var)

SPOR

Dünkü lik maçları

Günün en mühim müsabakası olan Galatasaray-Fener karşılaşmasında iki ezelî rakip 1-1 berabere kaldılar

Lik maçlarının ikinci hafta müsabakaları dün Fenerbahçe ve Şeref statlarında yapıldı. Günün en mühim müsabakası Kadıköy stadında günlerce dedikodusu süren Fenerbahçe - Galatasaray takımları arasında oynandı. Müsabaka saatine kadar sahayı sekiz bindenfazla bir kalabalık doldurmuştu. Her iki klüp taraftarlarında sinirler gerilmiş, herkes neticeyi kestirmekle meşgul. Galibiyet Fenerbahçede mi, aGlatasarayda mı! Nihayet tam saat beşe beş kala hakem Saminin idaresinde her iki takım sahada şu şekilde yer almışlardı:

FENERBAHÇE:

Cihat - Muzaffer, Orhan - Ömer, Esat, Lebip - Küçük Fikret, Naci, Yaşar, Niyazi, Basri.

GALATASARAY:

Osman - Faruk, Adnan - Musa, Enver, Eşfak - Cemil, Sabahattin, Gündüz, Boduri, Sarafim.

Oyuna Fenerbahçenin bir hücumiyle başlandı. Maç çok süratli oluyor. Birkaç dakika sonra Galatasaraylılar bir korner kazandılarsa da netice alamadılar. Oyun karşılıklı akınlarla devam ediyor. Fakat onuncu dakikadan itibaren vaziyet değişti ve Sarı - Lâcivertliler hâkimiyetlerini kurdular. Mütemadiyen Galatasaray kalesini tazyik ediyorlar. Fakat gerek şansızlıkları ve gerekse beceriksizlikleri sayı çıkarmalarına mâni oluyor. Bu arada Galatasaraylılar da birkaç fırsat elde ediyorlarsa da istifade edemiyorlar. Devre Fenerin tazyiki altında neticesiz ilerliyor. Son dakikalarda bir çarpışma neticesinde Galatasaray kalecisi Osman sahadan çekildi. Birkaç dakika sonra yine oyuna girdi ve birinci devre Fenerin tazyiki altında netice değişmeden 0 - 0 beraberlikle bitti.

İKİNCİDEVRE:

Bu devreye Galatasaraylılar başladılar. Bu ilk akında Cihat güzel bir kurtarışla takımını bir gol tehlikesinden kurtardı. Galatasaraylılar biraz sonra kazandıkları bir kornerden istifade edemediler. Akabinde her iki taraf ta birer korner kaçırıyorlar. Bu devre Galatasaraylıların daha düzgün oynadıkları göze çarpıyor. 11 inci dakikada Cemil şahsî oyunu yüzünden muhakkak gollük bir fırsat kaçırdı. Bu andan sonra Galatasaraylılar bariz bir hâkimiyet kurdular ve bu hâkimiyetleri aşağı yukarı devre sonuna kadar devam etti. Bu arada Eşfak fedakâr bir şekilde takımını muhakkak bir golden kurtardı. Dakika 18: Galatasaray aleyhine bir favl oluyor. Naci sıkı bir şütle bunu gole tahvil ederek takımının yegâne golünü yaptı. Biraz sonra iki taraf ta muhakkak gollük fırsatlar kaçırdılar. Nihayet 25 inci dakikada Musa Fener kalesinin önündeki bir karışıklıktan istifade ederek uzaktan sıkı bir şütle takımının beraberlik sayısını yaptı. Bundan sonra her iki takım da birer sayı yaparak galibiyeti temin etmeğe uğraşıyorlardı. Fakat iki taraf ta sayı çıkaramadı ve bu mühim müsabakada da ezelî rakipler 1 - 1 berabere olarak sahayı terkettiler.

NASIL OYNADILAR:

Fenerbahçeliler hemen bütün birinci devre hâkimdiler. Fakat kale önündeki beceriksizlikleri ve şanssızlıkları sayı çıkarmalarına mâni oldu. Geçen haftaki mağlûbiyetlerin neticesi bütün oyuncular üzerinde müessir olmuş olacak ki bu hafta gayet enerjik ve düzgün bir oyun oynadılar. Gündüzle Boduriyi çok iyi marke ederek gol fırsatı vermediler. Takımda en iyi oyuncular bermutat Cihatla Esattı.

Üstte: Fenerbasçe kalecisi Cihadın güzel bir kurtarışı
Altta: Galatasaray kalecisi Osman bu şekilde çarpışarak yaralandı

Galatasaraylılara gelince: Geçen hafta İstanbul Spor karşısında çok iyi bir oyun oynayan Galatasaraylılar, dün ikinci devrenin 35 dakikası müstesna berbat bir oyun oynadılar. Muavin hattı çok geri kalıyor, ve daima forvet hattı ile irtibatı kaybediyorlardı. Bütün takım oyuncularında dikkatsizlik göze çarpıyor. Takımın en muvaffak oyuncuları çok sıkı marke edilmelerine rağmen Gündüzle Boduri ve müdafaa hattı idi.

* *

Vefa - Topkapı

Bu statta Galatasaray - Fenerbahçe maçından evvel Vefa - Topkapı takımları karşılaştılar. Hakem Şazi Tezcanın idaresinde oynanan bu müsabakaya takımlar aşağıdaki kadrolarla çıkmışlardı:

Azat - Sefer, Vahit - Mehmet, Şükrü, Abdüş - Mustafa, Bülend, Hilmi, Hüseyin, Moto.

TOPKAPI:

Halit - Besim, Hamdi - Hamdi, Vecihi, Hakkı - Salâhattin, Sezai, Sabahattin, Ali Fuat.

Bu müsabakaya Vefanın bir akını ile başlandı. Oyun mütevazin cereyan ediyordu. Devrenin ortalarına doğru Topkapı merkez muhacimi Sabahattin eline geçen bir fırsatı iyi kullanarak takımının yegâne golünü attı. Bu sayı Vefalıları harekete getirdi. Devrenin bundan sonraki kısmında hakim bir oyun oynadılarsa da sayı çıkaramadılar. Birinci devre 1 . 0 Topkapı lehine neticelendi.

İkinci devreye çıkıldığı vakit herkes maçın muhakkak Vefa lehine neticeleneceğini ümit ediyordu. Fakat Vefalılar devrede ancak firikikten bir gol atabildiler ve müsabaka 1 . 1 beraberlikle neticelendi.

Şeref Stadındaki maçlar

B.oğ.spor - Süleymaniye

Günün ilk maçı Beyoğluspor ile Süleymaniye arasında idi. Saat 13,15 te hakem Adnan Akmın idaresinde oynanan bu müsabakaya takımlar aşağıdaki kadrolarla çıkmışlardı:

Beyoğluspor: Ksiadis - Stavro, Hristo - Straso, Maruli, Stelyo - Mığır, Talea, Drakaki, Kondidis, Todori.

Süleymaniye: Hâdi - Ruhi, Danış - Mehmet, İbrahim, Hikmet - Aziz, İbrahim, Seyfi, Reşat, Fethi.

Beyoğluspor Güneşe karşı oyuna başladı. Beş dakikalık karşılıklı hücumlardan sonra Beyoğluspor açılmağa başladı. Ve 33 üncü dakikada Taleâdan güzel bir pas alan Drakaki takımına birinci golü kazandırdı; ve birinci devre Beyoğlusporun 1 . 0 galebesile bitti.

İkinci devreye başlandığı zaman Süleymaniyenin mağlûbiyetten kurtulmağa, Beyoğlusporun da galibiyeti kaçırmamak için uğraştığı görülüyordu. Neticede Süleymaniyeliler daha ağır basarak altmcı dakikada Seyfi vasıtasile beraberliği temin ettiler. Bundan sonra oyun büsbütün hızlandı Beyoğlusporlular arka arkaya iki kere boş kaleye topu sokamadılar. Nihayet yirmidördüncü dakikada Maruli ikinci ve galibiyet golünü atınca Süleymaniyeliler işi

(Devamı 6 ıncıda)

BEYKOZ KÖYLERİNDE BİR GEZİNTİNİN HİKÂYESİ

Mizancı Murad'ın Ahmed Mithat'a verdiği kitap 12

ALİ BAHADIR — YAZLA

Yokuş bitti. Ovaya indik.

Hududta Ali Bahadır kariyesi bina edilmiş. Mer'alarile tarlaları dağ eteklerine doğrudur. Öte cihetî bu civar çiftlikâtının en mühimlerinden olan Yazla çiftliğine merbuttur.

Bu kariye ilk gaziyan-i Osmaniyandan Emîr Ali yahut daz Alinin şerefine böyle tesmiye olunmuş, deniliyor. Taharriyat-ı tarihiyeden katî fikir hasıl olamıyor.

CEHALETİMİZ, KAVMİYETİMİZİ İSTİLÂ ETMİŞ!

Bu civarlarda bahusus İzmite, Bursaya, Eskişehire doğru ilerledikçe tesadüf olunan her kariyenin, her dağın, her derenin, her taşın fahr ve enaniyetimiz damarlarını tahrik edecek tükenmez esrara malik oldukları muhakkaktır. Ne çare ki cehaletimiz, kavmiyetimizi istilâ etmiş olan zulmeti daha koyulaştırmaktadır.

Taharriyat-ı tarihiyede bulunarak hazine-i malûmatını tezyit edeceğimiz mazimizi tahkik ve tetkik ile müstakbeliyemize ne gibi hüner ve marifetler ibrazma müstait olduğumuzu tebyin etmeye gayret etmiyoruz; bilâkis Ali Bahadır, Emir Ali gibi yeknazarda zıyaı gayr-i kabil addolunan yadigârları bile "Albadır" a, "İmralı" ya halt ederek elden kaçırıyoruz. Bu gidiş, kendimizin kim ve ne olduğumuzu da, frenklerin talimi sayesinde öğrenmek kasdını ima ediyor.

Lâkin hamd-ü senalar olsun devr-i hazır maarif terakkiyat-i fikriyye tarihinde nokta-i inkılâp teşkil etmiştir. Ergeç mektep mahsulleri içinde zuhur edecek erbab-i himmet-ü gayret-i Osmaniyeyi bir gûna tetkikat-i tarihiyye tarikine dahi sevk ve tahrik etmiş olacaklardır.

YÜZ YILLIK MEŞE ALTINDA

Köyü geçtik, çiftliğin hududuna girdik. Vaktile tarla iken şimdi çayıra dönmüş düz bir mahallin üzerinde dal salıvermiş yüz yıllık meşe altına konduk. Saat iki buçuğa gelmişti. Gerek hayvanlarımız, gerek cümleten bizler ziyade acıkmıştık. Akşam güzelce yemek yemiş ve sabahleyin sütlü çay ile ekmek yutmuşken dağların lâtif havası hepsini eritip mahvetmişti. Köyden manda yoğurdu celbettik. Ateş yaktık. Semaveri kurduk. Yükler çözüldü. Hattâ nargile bile dumanlandı. Yemeklerimiz vardı. Kalkan balıkları bile hem o güne, hem ferdaya kifayet edecekti.

LÜZUMSUZ BİR KİBARLIK...

Bence bu balık lüzumsuz kibarlıktan başka bir şey değildi. Kırlara çıkan bir adam maişet-i beytiyesini terkedip kıra uymalıdır. Kuzu, yumurta, süt, yoğurt, taze peynir, tereyağı, soğan kırda bulunur. Kâfi, ve vâfidir. Balığın ekli eve bırakılmalıdır. Yükümüzde bir küfe marulle bir küfe portakal vardı. Onlara diyeceğim yok; zira kırdaki kıymtleri evdekine faiktir.

HAYVANLARIN YÜKÜNÜ BİZ YÜKLENDİK!...

Boğaz işlerini ikmal edip hayvanlara rakip olduğumuz vakit saat tam beşe gelmişti. Mayısın ilk günü kıra çıkmayı âdet ittihaz edenler vardır; lâkin iptida-i mayısı bizim gibi hoş geçiren çok kimseler bulunmadığına şüphem yoktur.

Arkadaşlardan birinin:

— Hayvanların yükü bizar hafiflemiştir.

Hükmüne karşı Herkül:

— Hayvanlardan inen yükü biz yüklendik! cevabını verdi.

Bu söz doğru idi; lâkin bu iş gitmemizi mucib olan cihet, yük beygirleri olduğu için sürat-i hareket esbabının tezayüd ettiğine şüphe yoktu. Fazla olarak yol dümdüzdü.

IRVA OVASINDA

Yazla merâsma ayak basmakla Irva ovasını bulmuş olduk. Saatlerce imtidat eden o lâtif zümrüd deryasının kenarına girmiştik.

YELKENLİLER KARADA GİDİYOR ZANNOLUNUR

Dere henüz uzaktı. Derenin mesturiyeti cihetile kanatlarını açıp tarlalar üzerinde gezen kuşlara müşabih yelken gemileri henüz müşahede olunmuyordu.

Irva deresinin bu hali hakikaten calib-i hayrettir. Derenin vücudu hissilounmaz. Yelkenleri açmış odun kayıkları sanki karada gidiyor zannolunur. Etrafı tarlalar yahut çayırdır. Kenarı binlerce bülbüle yuva olmuş, ağaçlarla donanmıştır.

Nihayet geldik. Dereden evvel gemilerin armalarını gördük. Dereye müvazi olarak yoldan geçiyoruz. Kayıklara rakiben dere üzerinden geçmiş olsak elbette daha çok zevk almış olurduk..

KURU OTU AVUSTURYADAN GETİRTİRİZ DE..

Yazla gibi emsalsiz çiftliğin metrukiyeti calib-i hüzün ve teessüf oluyor. Tarlalar ekilmemiş, çayırlar biçilmemiş.

Üzerinde yalnız beş yüz liralık ot varken bütün demirbaşile beraber senevî yüz liraya mukabil kiraya verilmiş. Erbabına verilse beis yoktu. Çiftlik binasını bakmaktan başka bir şeyle varlığını isbat edememiş bir çocuğa verilmiş olması güce gidiyor. Kuru otu Avusturyadan, Rusyadan celbettiğimiz oluyor; halbuki ırva deresi kenarındaki Yazlada biçilmiş otlar çayırda kuruyup çürüyor, yahut biçtirecek adam bulunmuyor.

(Arkası var)

Küçük Hikâye:

MAVZER

KENAN HULÛSİ

1921 yılıydı. Şehir sokaklarında her cins milletten insanların görüldüğü meşhur yıl... Harp bitmişti. Ömer yazı geçirmek üzere dayısının sayfiyesindeki evine geldi.

Ömer yedi yaşındaydı. Bahçede bir sürü kanatlı böcekler ötüyor; evde harpten başka hiç bir şey konuşulmuyordu.

Harp!..

Sayfiyeyi böcekler ve askerler işgal etmişti. Uzun boylu, zayıf, esmer ve yanık yüzlü bir takım askerler... Bunlar Hintli askerlerdi. Ömer kulaklarını böcek seslerinden ayırabilirse "harp" kelimesinin manasını anlamaya çalışır; bir ağaç kakan gibi ağaç gövdelerini çakılarla oyduğu bir sıra ise bundan vazgeçer, yahut bir kuşun peşinden yuvasına doğru koşuyorsa onu serbest bırakırdı.

Harap!..

Çok kereler sayfiledeki evin kapısı önünde bir öküz arabasının durduğu olurdu. Kalın bir ses işitilirdi:

— Ömer! Çiftliğe hazır mısın?

Ömer bu sesleri nerede olsa duyardı. Araba iskeleye meyva götürmekten dönüyordu. Üst üste yığılmış boş küfelerle doluydu. Ömer arabaya atlar; öküzlerin kuyruğu Ömerin burnuna vurur, ve sayfiyeyi tıpkı bahçede bıraktığı böcek seslerine benzeyen başka bir gıcırtı kaplar, araba yürürdü.

Bununla beraber Ömerin çok kereler çiftliğe yaya gittiği de olurdu. Bu sıralarda araba ile giderken hiç te tesadüf etmediği halde birdenbire önüne bir takım askerler çıkardı. Bunlar yedi yaşında Ömere gülerler; ve ellerinde karavanalar yoksa, Ömeri top gibi havaya fırlatarak eğlenirlerdi.

Ömer, apuletleri ve düğmeleri seviyordu. Hele güneş altında sarı düğmelerin parıltısına bayılırdı. Fakat her nedense çiftliğe giderken rastgeldiği askerlerin sarı düğmelerini beğenmiyordu. Askerler civar çiftliklerde tavuk hırsızlığından döndükleri vakit birdenbire önüne çıkınca hemen seğirtiyor, onların esmer renkleri kendisini korkutuyordu.

Sayfiye, Ömerin geldiği sene çok sıcak oldu. Geceleri bahçede yatıyorlardı. Ömer kulaklarına çarpan böcek sesleri, ve ilerde, dere kenarında, Hintli askerlerin yaktığı ateş yalazları arasında bir takım parça parça kelimeler işitiyordu. Sadece bunları bir araya getirip bir mana çıkarmaya vakit bulamadan hepsini avuçlarından kaçmış birer serçe gibi kaybediyor, kelimeler âdeta kanatlanıp uçuyorlardı.

Ömer de uyuyordu.

Bütün bu dakikalarda yedi yaşındaki meraklı dayısının ne yaptığını farkeder, ve düşünürdü:

Belki de çiftlikte çalışıyordu. Çünkü erken gidiyor ve daima geç geliyordu.

Ömerin bundan başka merak ettiği bir şey daha vardı: Mavi renk badana geçmiş odalardan birinde bir çiviye asılı duran mavzer!.. Duvarlarda başka hiç bir şey yoktu.

Hâdiseden bir gece evvel, Ömer yine böcek seslerini dinlerken kulaklarına çarpan kelimeleri bu sefer de biribiri yanına gtiremedi. Yalnız kapı vurulmuştu. Üç kişi dışarda konuşuyordu, ama, bir cümlenin içindeki kelimeleri her üçü de sanki ayrı ayrı yerlerinden söylüyorlardı. Ömer, sonra kapının kapandığını işitti. Ertesi gün bir silâh sesi ile uyandığı vakit mavzerin asılı olduğu mavi badanalı duvarı bomboş buldu.

Ömerin yazı geçirmek için sayfiyeye gelişine iki sebep vardı. Biri böcek seslerini dinlemekti. Daha doğrusu bütün gün, böceklerin dut yaprakları ve fındık dalları arasında güneşten bir ağ içine kurdukları yuvalarını keşfetmeğe çalışırdı. Fakat iki yazdanberi bir türlü buna muvaffak olamamıştı... Çünkü böcekler birer kuş değildi; onlara tuzak kuramıyordu. Halbuki bunlardan herhangi birini daima eline geçirmeği düşünüyor ve hayvanın nasıl öttüğünü anlamak için de bir jiletle kanatlarının altında mühim bir otopsi ameliyesi yapmayı tasarlıyordu.

İkinci sebep dayısıydı.

Ömerin dayısı elli yaşında kadardı. Geniş omuzları, kemikli elleri, ve kırçıl bir sakalı vardı. Ömer dayısının gözlerini böceklere benzetir; ağaç yaprakları arasında günlerce koştuğu halde vuramadığı bu küçük hayvanları orada yakalamış gibi dayısının gözlerine uzun uzun bakardı. Fakat böcekler orada susuyorlar ve ötmüyorlardı. Nitekim dayısı da konuşmuyordu. Daha doğrusu Ömerle konuşmuyor; ve eğer etrafında bir kaç kişi varsa onlara bir şeyler anlatırken Ömeri kucağına oturtuyor; ve parmaklarile Ömerin kulaklarını tıkıyordu.

Ömer, silâh seslerinin manasını ilk dakikalar anlıyamadı. Evde teyzesiyle beraber yalnızdı. Gün yeni sökülüyordu. Sesler, evvelâ deniz tarafından gelmeğe başlamıştı. Sanki Ömerin bulunduğu yerde büyük çinko duvarı vardı. Kurşunlar birer birer, âdeta sayı ile atılır gibi bu duvara çarpıyor, her ikisi arasında dakikalar bir uçurum gibi boş kalıyordu.

Ömer alelâcele kalktı. Ayağına bir pantolon geçirdi. Dışarıda bu dakikalar kuşların yem aradığı zamanlardı. Teyzesi, gece yemekten sonra dış kapının hemen önüne sofra kırıntılarını silker, küçük serçeler, yahut bir iki kırlangıç, günün tepelerde henüz başgösterdiği sıralar ince gagalarile toprağı tertemiz yaparlar, sonra tam pencerenin üstüne gelen bir dalda teyzesine bir şarkıdan bazı parçalar söylemeğe kalkarlardı.

(Devamı yarın)

Ankarada sonbahar at yarışları başladı

ilk hafta neticeleri sürprizli

Ankara, 29 (Hususî) — On üç hafta sürecek olan Ankara sonbahar atyarışlarının birincisi bugün çok kalabalık bir halk kütlesi önünde Ankara hipodromunda yapılmıştır.

Büyük bir alâka ile takip olunan bu yarışların neticeleri şunlardır:

BİRİNCİ KOŞU

İlk koşu saf kan Arap at ve kısıraklarına mahsus olup mesafe 2000 metre idi. Beş hayvanın iştirak ettiği bu yarışta favori vaziyette bulunan tomurcuk startda kaldığı için yarış ehemmiyetini kaybetti ve yalnız Örnek ile Bozkurtun mücadelesi şeklinde geçti. Neticede:

— Örnek 56,5 kilo, binicisi İhsan.

2 — Bozkurt 58 kilo, binicisi Şandur.

3 — Bora 58 kilo, binicisi Mehmet.

Yarışa giren diğer hayvanlar Tomurcuk, Mahurcan..

Ganyan 450, plâse 205.. İkincinin plâsesi 200 kuruş.

İKİNCİ KOŞU

İkinci yarış hiç koşu kazanmamış yerli yarım kan İngiliz at ve kısıraklarına mahsustu. Mesafe 1200 metre. Beş hayvanın girdiği bu yarışta:

— Özden 54,5 kilo, binicisi Ridvan.

2 — Güllü 54,5 kilo, binicisi Abdullah.

3 — Şahin 56 kilo, binicisi Hurvart.

Ganyan 375, plâse 205.. İkincinin plâsesi 220 kuruş.

ÜÇÜNCÜ YARIŞ

3 ve daha yukarı yaştaki İngiliz at ve kısraklarına mahsus olan bu yarışa döt hayvan iştirak etti.

Mesafe 1400 metre.. Alınan netice:

1 — Sifkap 52 kilo, binicisi İhsan.

2 — Abinpurö 47 kilo, binicisi Hurvart.

3 — Çengi 58,5 kilo, binicisi Mustafa.

Taşpınar bu yarışta derece alamamıştır.

Birinciye ganyan 265, plâse 110 kuruş, ikinciye plâse 110 kuruş vermiştir.

DÖRDÜNCÜ KOŞU:

3 ve daha yukarı yaştaki saf kan İngiliz at ve kısraklarına mahsus olan bu yarışa 4 hayvan girdi. Mesafe 1800 mtre idi.

1 — Destiyar 59,5 kilo, binicisi Horvart.

2 — Kaya 85 kilo, binicisi Ahmet.

3 — Öz demir 60 kilo, binicisi Filips.

Drece alamıyan: Tomruk.

Birinciye ganyan 300, plâse 180 kuruş, ikincinin plâsesi 395 kuruş.

BEŞİNCİ KOŞU:

Son yarış yerli yarım kan İngilizlere mahsus bir handikaptı, mesafe 1800 metre idi. Dört at iştirak etti. Neticede:

1 — Yüksel 49 kilo, binicisi Şakir.

2 — Tunca 50 kilo, binicisi Zekeriya.

3 — Baskın 54 kilo, binicisi Ahmet.

Redece alamıyan: Cesur.

Birinciye ganyan 395, plâse 165, ikinciye plâse 180 kuruş verdi.

İkinci ve dördüncü yarışlar arasında çifte bahiste Özen — Destiyar çiftini tutmuş olanlar bir liraya mukabil 31,30 lira kazandılar.

Kara Ali

Ankara, 29 (A.A.) — Bugün öğleden evvel Ankara hipodromunda on bine yakın bir meraklı yığını önünde, tanınmış profesyonel güreşçiler arasında serbest güreşler yapıldı.

İlk güreş Kara Ali ile güreş federasyonu antrenörü Pellinen arasında yapıldı. Bir dakika bile sürmeyen kısa bir müddette Pellinenin galibiyetile neticelendi.

Tekirdağlı Hüseyin ile Esseyid Şefik Bağdadi arasında yapılan ikinci karşılaşma, günün en heyecanlı ve alâka uyandıran güreşi oldu. Daha ilk anlarda tecrübeli ve tekniği mükemmel olduğu intıbamı veren Bağdadinin karşısında, Tekirdağlı, her bakımdan üstün olduğunu gösterdiği halde, kuvvetli rakibi ile 56 dakika uğraştıktan sonra, nihayet tuşla galip geldi.

Güneş Ankaragücünü yendi

Ankara, 29 (A.A.) — Bugün Ankaragücü sahasında Güneş ve Ankaragücü birinci takımları arasında bir dostluk müsabakası yapılmıştır. Taraftarlarına heyecanlı dakikalar geçirten bu müsabaka 4—3 Güneş takımının lehine neticelenmiştir.

Atış müsabakaları neticelendi

Ankara, 29 (A.A.) — Atış poligonunda yapılan tabanca müsabakası bugün güzide bir kalabalık kütlesi huzurunda nihayetlenmiştir. Bu müsabakaya her zaman olduğu gibi büyük bir alâka gösterilmiştir. Müsabakaya altmış atıcı iştirak etmiştir.

Bayanlardan 44 puvanla Fazilet Gorbon birinci, Baylardan 58 puvanla Rebii Gorbon birinci, 60 puvanla Hasan Rıza İçöz ikinci ve 48 puvanla Kâzım Köylü üçüncü olmuştur.

Derece alanlara poligonda törenle hediyeler verilmiştir.

İstanbul tenis şampiyonası

İstanbul tenis şampiyonası dün dağcılık klübü kortlarında yapıldı. Alınan neticeler şunlardır:

Tek erkekler: Taylan, çift erkeklerde Hasan — Suat ekipi, muhtelitlerde: Vedat — Muallâ çifti, tek kadınlarda Muallâ İstanbul tenis şampiyonluklarını kazanmışlardır.

Bu müsabakalar dolayısile dağcılık klübü salonlarında bir suvare tertip edilmiş ve müsabakalarda kazananlara mükâfatları tevzi edilmiştir.

Ankarada bisiklet müsabakaları

Ankara, 29 (A.A.) — Mevsimin ilk bisiklet müsabakası bu hafta cumartesi günü yapılmıştır.

Muhtelif kategoriler arasında tertip edilen ve seri halinde devam edecek olan bu yarışların ilkine kırkı mütecaviz bisikletçi iştirak etmiştir. Yapılan bu müsabaka, şimdiye kadar tertip edilen bisiklet yarışlarına hiç girmemiş bisikletçiler arasında idi.

Büyük bir alâka toplıyan ve iki kategori üzerinden icra edilen bu müsabaların teknik neticesi şudur:

18 bisikletçinin iştirak ettiği birinci kategoride:

1 — Aydoğmuş Tur.
2 — Hamdi Güçlü.
3 — İsmail Kutay.
4 — İhsan Selep.
5 — Muhiddin Erengil.

26 bisikletçinin iştirak ettiği ikinci kategoride:

1 — Yılmaz Er.
2 — Bülent Simer.
3 — Mustafa Özgümüş.
4 — Sadettin Emeç.
5 — Halûk Çiftçioğlu.

Sıra ile derece almışlardır.

Yine Ankara bisiklet ajanlığı tarafından tertip edilen bisikletli gezilerin dördüncüsü de, bugün, ilk defa olarak bayan bisikletçilerimizin de iştirakile yapıldı. Sabah leyin havanın hafif serin olmasına rağmen kırkı mütecaviz kadın, erkek bisikletçi geziye iştirak etmek üzere 19 Mayıs Stadyomunda toplanmış bulunuyordu. Bugünkü gezi Balkat köyü civarında Söğütözüne yapıldı. Büyük bir zevk ve neşe içinde geçen bugünkü gezide bisikletçilerimize dördüncü defa olarak zengin ve zevkli bir hafta tatili günü geçirmeğe vesile oldu.

Göz Hekimi
Dr. Murat R. Aydın
Beyoğlu Parmakkapı, İmam sokak No: 2. Tel: 41553
Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkara için parasız.

Dünkü lik maçları

(Baş tarafı 5 incide)

sertliğe döktüler ve bu yüzden hakimiyeti elden kaçırdılar.

Az sonra da maç Süleymaniyenin 2 - 1 mağlûbiyetile neticelendi. Süleymaniyenin mağlûbiyetine sebep ikinci devredeki favullu oyunudur.

Süleymaniyeden en iyi oyuncu kaleci idi Beyoğlusporda da Talea.

Beykoz - İstanbulspor

Günün ikinci müsabakası Beykoz ile İstanbulspor arasında oldu.

Takımlar şu kadro ile sahaya çıktılar:

Beykoz: Hayri . Bahadır, Halit - Sekiz Mehmet, Kemal, Yaşar - Sadi, Ekrem, Bekir, Kâmran, Mehmet.

Hakem Hüsnü idi.

Oyuna 15,10 da Beykoz başladı. Oyun başlıyalı dört dakika olmuştu ki Beykozlular onsekiz içinde penaltıya sebep oldular. İstanbulsporlu Enver penaltıyı gole tahvil etti.

Beykozlular açılmağa başladılar. Fakat forvet hattı fırsattan istifade edemiyor. Nihayet Beykozlu Bekir sürdüğü topu Kâmurana geçirdi o da kaleye şüt çekti. Kaleci topu iyi karşıladı. Fakat tutamadı. Solaçık Mehmet yetişerek beraberlik golünü attı. (Dakika 29). Birinci devre bu suretle 1 - 1 berabere bitti.

İkinci devre hücumlar karşılıklı dolu. aFkat hiç biri galibiyeti kendi tarafına çeviremedi. Hakem Hüsnü zaman zaman maçı uzaktan taki petmiş ve bu yüzden bazı favülleri görmemiştir.

Beşiktaş - Kasımpaşa

Günün üçüncü ve son maçı gaçen hafta Fenerbahçenin galibi olan Beşiktaşla Beykozun galibi olan Altıntuğ arasında idi.

Halit Galibin idare ettiği bu maça her iki takımda aşağıdaki kadro ile iştiraş ettiler:

Altıntuğ: Ali . Rüştü, Cemal - Şefik. Şaban, Selim - Tomaç, Sabri, Hayri, Sait. Ali.

Beşiktaş: Mehmet Ali - Rifat, Yavuz - Hüseyin, Halit, Feyzi - Şakir, Hakkı, Memduh, Tarık, Fuat.

Soliç eŞrefin babası için bir dakikalık sükûttan sonra saat tam 17,05 te Beşiktaş oyuna başladı. İlk otuz dakika hücumlar hep karşılıklı oldu. Otuzuncu dakikadan sonra Beşiktaşlılar hakimiyeti ele aldılar ve bunun neticesi olarak Hakkı şahsî bir sürüşle otuz dördüncü dakikada ilk golü attı.

Altıntuğlular bu golden yılmadılar. Bilâkis Beşiktaşlılara devrenin sonuna kadar korkulu dakikalar geçirttiler.

İkinci devreye 1 . 0 galip başlayan Beşiktaşlılar hakemin düdüğile beraber birdenbire parlayıverdiler ve daha ilk dakikada Hakkı sağdan aldığı bir pasla ikinci Beşiktaş golünü attı. Bundan sonra oyun Beşiktaşın hakimiyeti altına girmeğe başladı. Altıntuğlular zaman zaman Beşiktaş kalesine iniyorlar fakat her seferinde Beşiktaşlılar favulla akınlarını kesiyorlardı. Oyunun bitmesine on dakika kala Beşiktaşlı Memduh Santradan aldığı topu kalenin önüne kadar sürdükten sonra topu Hakkıya münasip bir şekilde gönderdi. Hakkı da aldığı pası gole çevirerek Beşiktaşı 3 - 0 galip vaziyete geçirdi. Bundan sonra her iki takım da neticeyi kabul etmiş gibi durgunlaştı ve maç 3 - 0 Beşiktaşın galibiyetile bitti.

VAHİT ORGUN

Rumelihisar Birliği kongresi yapıldı

Rumelihisar birliği kongresi dün sabah onda klüp merkezinde yapılmıştır. Bir senelik faaliyet gözden geçirildikten sonra fahri reisliğe Giresun mebusu general İhsan Sökmen, yüksek himaye heyeti azalıklarına Samsun mebusu amiral Fahri Engin, Siirt mebusu ressam Şevket Dağ, idare heyeti reisliğine emekli albay Kemal Argun, ikinci reisliğe ve emekli binbaşı İshak Şenol, umumi kâtipliğe Osman Kadri, umumi kâtipliğe Sait Nil, muhasipliğe Faruk Çapa, azalıklara Sıtkı Obay, Cemal Atakan seçilmişlerdir.

Atletizm hakemlerini davet

Balkan oyunları organizasyon komitesinden:

Balkan oyunlarını idare edecek, isimleri aşağıda yazılı hakem arkadaşların görüşülmek ve davetiyelerini almak üzere 1 birinciteşrin salı günü saat 10,30 ile 12 veya 14 ile 17 arasında Taksimde bölge binasında komitemize bizzat müracatları lüzumu tebliğ ve rica olunur.

Ünvan, Sadullah Evreson, Ekrem Rüştü, Cemal, Davut, Suat, Hilmi Alemdar, Ragım, C. Başaran, Şinasi, Ali Besim, Abbas, Mufahham Yazıcı, Rogers, A. Nadolsky, Cezmi, Enis, İhsan Belor, Recep, Fethi, Mübeccel, Cemil Uzunoğlu, Sadık Ceylâni, Yasumis, İrfan, Halûk Hekimoğlu, Mufahham Elmen, Musa Kâzım.

Çocuk Hekimi
Ahmet Akkoyunlu
Taksim, Talimhane Palas No. 4
Pazardan maada hergün saat 15 ten sonra Telefon 40127

Kayıp

53 üncü alayın birinci taburuna satmış olduğum 426 kilo sığır etine ait taburdan aldığım 5/9/940 tarih ve 404580 No.lı ayniyat makbuzunu kazaen kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

NİYAZİ BÜYÜKSAY

Sahibi: *ASIM US*
Basıldığı yer: *VAKIT Matbaası*
Umum neşriyatı idare eden:
Refik Ahmet Sevengil

YENİ PUDRA RENKLERİ

en son moda TUVALETLERLE AHENKTARDIR

Büyük bir Paris terzihanesinin müşterek mesaisile bir Fransız güzellik mütehassısının vücude getirdiği yeni pudra halitası:

"Rachel„ gayet beyaz bir cilt için şeffaf ve saf bir güzellik temin eder "Peche„ açık tenli esmer ve sarışınların ekserisine uygun olarak pembe bir parlaklık verir.

"Brun Soleil„ : Esmerlere cazip bir sevimlilik temin eder... ve yalnız Tokalon pudrası serisinde bulabileceğiniz diğer birçok yeni ve cazip renkler.

Tokalon pudrası 'havalandırılmış„ tır. Bu sayede ciltte hemen gayrimer' idir ve âdeta tabil gibi görünür. Bu pudranın istimalile artık "makyaj lanmış„ manzaralara nihayet verilmiştir. Fazla olarak terkibinde "Krema köpüğü„ bulunduğundan bütün gün sabit kalmasına medar olur. Hemen bugünden Pariste en fazla rağbet bulan renklerdeki Tokalon pudrasını tecrübe ediniz. Temin edeceğiniz şık ve cazip tesirinden cidden hayrette kalacaksınız.

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü ilânları

30 Eylûlden 7 Birinciteşrine kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz Hattma	—	Salı 12 de (İzmir), Perşembe 12 de (Ankara) ve Pazar 15 te (Erzurum). Galata rıhtımından.
Bartın Hattma	—	Salı 18 de (Anafarta), Cumartesi 18 de (Ulgen). Sirkeci rıhtımından. (Not: Anafarta vapuru İneboluya kadar gidecektir.)
İzmit Hattma	—	Salı, Perşembe ve Pazar 9.30 da (Uğur.) Tophane rıhtımından.
Mudanya Hattma	—	Pazartesi 13, Salı 9.50, Çarşamba, Perşembe ve Cuma 16 da ve Pazar 8.15 de (Marakaz). Ayrıca Cumartesi 14 ve Pazar 19 da (Sus) Galata rıhtımından.
Bandırma Hattma	—	Pazartesi, Salı, Çarşamba ve Cuma 8.15 de (Sus). Galata rıhtımından. Ayrıca Çarşamba ve Cumartesi 20 de (Konya). Tophane rıhtımından.
Karabiga Hattma	—	Salı 19 da (Mersin), Cuma 19 da (Antalya) Tophane rıhtımından.
İmroz Hattma	—	Pazar 9 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.
Ayvalık Hattma	—	Çarşamba 15 de (Bursa), Cumartesi 15 de (Mersin). Sirkeci rıhtımından. (Not: Cumartesi postası İzmire kadar gidecektir.)
İzmir Sürat Hattma	—	Salı 11 de (Kadeş), Pazar 11 de (Aksu) Galata rıhtımından.
İzmir İlâve Postası	—	Perşembe 13 te (Tırhan). Galata rıhtımından.

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

I — Şartname ve nümunesi mucibince 10.000 metre yeşil, 10.000 metre beyaz yağlı kanaviçe kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 62.500 lira, muvakkat teminatı 4687.50 liradır.

III — Eksiltme 11/X/940 Cuma günü saat 15 te İstanbulda Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname levazım şubesi veznesinden ve İzmir ve Ankara Başmüdürlüklerinden (312) kuruşa alınabilir.

V — Münakasaya girecekler mühürlü teklif mektuplarını kanuni vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarflarını ihale günü eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (8989)

* * *

I — Şartnamesi mucibince 1 adet Dizel motörü açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli 1900 lira, muvakkat teminatı 142,50 liradır.

III — Eksiltme 3/X/940 Perşembe günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte şartnamenin 10 uncu fıkrasında yazılı vesaik ve yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (8830)

Teknik Okulu Müdürlüğünden :

1 — Mühendis kısmı giriş imtihanları 1 Teşrinievvel 940 Salı günü yapılacaktır. Kayıt olunanların karneleriyle o gün saat sekiz buçukta mektepte hazır bulunmaları.

2 — Fen memuru kısmı giriş imtihanları günü ayrıca ilân olunacağı.

3 — Tedrisata 21 Teşrinievvel 940 Pazartesi günü başlanacağı, ilân olunur. (8997)

İstanbul Belediyesi İlânları

Tah. Bed	İlk Tem.	
648,00	48,60	Arnavutköyünde Lûtfiye sokağında 2 No.lı evin satışı.
576,00	43,20	Arnavutköyünde Lûtfiye sokağında 63 No.lı evin satışı.
797,00	59,78	Galatada Bedreddin mahallesinin Kaptanpaşa çıplağı sokağında 2—43 No.lı bina ankazının satışı.
233,65	17,52	Çarşıkapıda Kalçacı Hüseyinağa mahallesinin cami sokağında 34 No.lı Hüseyinağa medresesinden bakiye üç odalı kâgir hane ankazının satışı.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarda yazılı işler ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 4/10/940 Cuma günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (8872)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 60.000 lira olan 15000 adet buraj, 10000 adet toprak kazması 15/11/1940 Cuma günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (4250) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (300) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (9245)

* * *

Muhammen bedeli (2200) lira olan 4000 kilo Transformatör yağı (11/10/1940) Cuma günü saat (10,45) onu kırk beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır

Bu işe girmek istiyenlerin (165) liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9057)